

საქართველოს
გენერალუ
კავშირის
გაზეთი
№2 (292)

1-30 აპრილი
2022

ფას 1 ლარი

გამოცის
თვეში რჩევა

- ბატონო სოსო, დაიწყო მეორე თვე, რაც სრულმასშტაბიანი ომი გააჩადა რუსეთმა სუვერენული სახელმწიფოს - უკრაინის წინააღმდეგ. არ იცმარა ყირიმის წართმევა, დონბასისა და დონეცკის სეპარატისტულ ერთეულებად ჯერ ქცევა და შემდეგ სახელმწიფოებად მონათვლა...

- დიახ, პუტინმა ომი გამოუცხადა თავის მოძმე ერს - უკრაინელ ხალხს. შეიყვანა 200 000-იანი არმია და დაუნდობლად ანგრევს ქალაქებს. ყველა ვხედავთ თუ რა მასშტაბებს აღწევს ნგრევა და ხალხის ხოცვა.

საბაბი ის იყო, რომ თითქოს უკრაინა შეიძლება მიეღოთ ნატოში. ჯერ ერთი, უკრაინას არავინ დებულობდა, მიუხედავად გამოთქმული სურვილებისა. მეორე - რომც მიეღოთ, ამის გამო როგორ შეიძლება ასეთი მასშტაბის სისასტიკის გამოჩენა.

- მიზეზი იმპერიული ამბიციებია, არა?

- პუტინი ძალიან განიცდის სსრეკის დაშლას. ეს მიაჩნია საუკუნის კატასტროფად. ახლა ცდილობს ომის გზით აღდგენას, რადგან მშვიდობიანად რუსეთთან ურთიერთობა ბელორუსსაც კი უჭირს.

მაგრამ ვერ აღდგება ვერც რომანოვების იმპერია, ვერც სსრეკ, რომელიც ბოლშევიკებმა ჩამოაყალიბეს, ისე, როგორც ვერ აღდგება რომის ან ისმალეთის იმპერია.

ამიტომ პუტინის ოცნებაა ახალი იმპერიის ჩამოყალიბება, რომელიც მოიცილებს ავტონომიებს და დააჩქარებს ასიმილირების პროცესს. ამის განხორციელებით იგი მოგვევლინება, როგორც ახალი პეტრე დიდი ან სტალინი.

ის იდეაფიქსი კი აკარგვინებს რეალობას და არ უწევს ანგარიშს იმ ფაქტს, რომ იარაღით დღეს მეზობელი სახელმწიფოს შემოერთება არ მოხდება - ამას არ დაუშვებს დემოკრატიული სამყარო.

- თავის დროზე სკოლაში გვასწავლიდნენ კიევის რუსეთის ისტორიას, რომ რუსული სამყაროსა და კულტურის საწყისი და საფუძველი იყო კიევი.

- პუტინი სწორედ ამ საწყისებს დაუპირისპირდა. იგი მოსკოვური

სახელმწიფოს სახელით გამოდის, რომლის მოსახლეობა სლავების, მონდოლ-თათართა და უნგრო-ფინელთა სინთეზია.

უკრაინას იმპერიული ზრახვები არასოდეს ჰქონია. მოსკოვის რუსეთი კი ყოველთვის სხვისთვის ტერიტო-

მებრძოლი, ბავშვი, ქალი, მოხუცი... ზუსტი ციფრი არავინ იცის.

თავად რუსებსაც დიდი ზარალი მოსდით. აი, მე გაგაცნობთ 25 მარტის მონაცემებს, რაც უკრაინის გენშტაბმა გამოაქვეყნა:

დახოცილია 16 400 რუსი ჯარისკა-ბად მონათვლა...

1 რიტო 1 ვალი გემდეგ

ინტერვიუ

სოსო სიგუასთან

რისთვის ეს ყველაფერი? მანიაკალური ოცნების აღსასრულებლად, რომელსაც ახდენა არ უწერია...

- დასავლეთის, ამერიკისა და ევროკავშირის ქვეყნების დახმარების გარეშე რუსეთი მართლაც 3-4 დღეში აიღებდა კიევს, როგორც ეგონა, და აიძულებდა უკრაინას, რომ კაპიტულაციაზე მოეწერა ხელი...

- ცხადია, დამოუკიდებლად უკრაინა სწრაფად წააგებდა ომს, მაგრამ დასავლეთის შეიარაღება, ფინანსური და მორალური მხარდაჭერა, პატრიოტული შემართება ამ ხალხს გმირებად აქცევს. ხომ ხედავთ, რა ხდება მარიუპოლში...

- რუსების მხარეს არც უკრაინის რუსული ქალაქები დაგნენ!

- ამიტომ ექცევა პუტინი ასეთი სისასტიკით ხარკოვისა და მარიუპოლის მოსახლეობას. ხერსონის საკრებულოს კი ვერ მიაღებინა გადაწყვეტილება, რომ რესპუბლიკა გამოეცხადებინათ.

რუსის გვერდით რუსი არ დგება, რადგან იმპერიალისტი, დამპყრობელი, ჯალათი არავის უნდა.

ბადენი ომის დამნაშავეს და

რიების წართმევაზე ფიქრობდა. ეს იდეა მან მონღოლებისაგან აითვისა და მის რეალიზებას სწირავს ყველაფერს. არა იმიტომ, რომ ხალხი იყოს ბედნიერი, რომ ქვეყანა აყვავდეს, არამედ იმისთვის, რომ სხვაზე ძლიერი იყოს.

ხალხიც მისდევს ამ სულისკვეთებას - დღეს რუსეთის 75% მხარს უჭერს თავისი ლიდერის სიგიურეს.

- ამას კი ენირება მშვიდობიანი მოსახლეობა...

ცი, მოკლულია 7 გენერალი, აფეთქებულია 575 ტანკი და 1 640 ჯავშანმანქანა, ჩამოგდებულია 117 თვითმფრინავი, 127 ვერტმფრენი, განადგურებულია 1 131 ავტომანქანა, დააზიანეს ან ჩაძირეს 7 ხომალდი და ა. შ.

რუსებმა ეს ციფრები ათჯერ შეამცირეს და ისე გამოაქვეყნეს. სამაგინეროდ ფანტასტიკურად გაზარდეს უკრაინელთა დანაკარგები.

კართველი მთავრები თარას შვერიელის პავლიაშვილი

- დიახ, დღეს ბაიდენმა განაცხადა, რომ უკრაინიდან 10 მილიონი ადამიანია გაქცეული, უმთავრესი ქალაქები დანგრეულია, დახოცილია უამრავი

შეიძლება აჭარბებს ორივე მხარე, მაგრამ ხომ ეხედავთ დანგრეულ სახლებსა და ქალაქებს, მოსპობილ ტექნიკას, დახოცილთა ცხედრებს...

ავაზაკს უწოდებს პუტინს. ჰააგის სასამართლო კი მაღლე გამოაცხადებს მას და მის გარემოცვას სამხედრო დამნაშავეებად.

- სასჯელს რომ თავი აარიდოს პუტინი ატომური ომით იმუქრება...

- განწირულ და შიზოფრენიული ოცნებით შეპყრობილი ადამიანისაგან ყველაფერია მოსალოდნელი. ამიტომ ფრთხილობს დასავლეთი, არ ერევა ცოცხალი ძალით კონფლიქტში, არ აძლევს ზელენსკის შეტევით იარაღს. ამის გარეშე კი თითქმის შეუძლებელია კონტრშეტევა. ერთმა ექსპერტმა შენიშნა, ის შეიარაღება, რაც ეპადა უკრაინას, უფრო პარტიზანულ ბრძოლებს შეეფერება!

აქ არის სხვა ფაქტორიც - უკრაინა ასე უცებ, ასე სწრაფად ვერ აითვისებს დასავლეთის უახლეს სამხედრო ტექნიკას. ის შეიძლება რუსეთის ხელში აღმოჩნდეს.

ისევე, როგორც მრავალი რუსული ტანკი ხელთ რომ იგდეს უკრაინელებია. თურმე ტანკს საწვავი სწრაფად უთავდება და თუ ახლოს არ არის ცისტერნა, ტანკისტები გარბიან და სტოვებენ მანქანას, რათა თავი გადაირჩნონ!

ერთი თვის მის შემდეგ რუსეთის საბრძოლო პოტენციალი ამონურვამდე მიდის. ახლა იგი ეცდება დაბყრბილი ტერიტორიის შენარჩუნებას, რასაც კი იგი არ შეურიგდება.

- ამ დროს სანქციებსაც ექნება მნიშვნელობა.

- სრულად რომ ყოფილიყო ამოქმედებული - კი. მაგრამ დასავლეთი ისევ ღებულობს რუსეთიდან გაზიარდა ნავთობს. თურმე დღეში უხდის მოსკოვს 700 მილიონ დოლარს!

ასეთ დროს სანქციებს სათანადო ეფექტი ვერ ექნება. თან ყველა ქვეყანა კი არ წყვეტს კონტაქტებს რუსეთიდან. მაგალითად, ნატოს წევრი ქვეყანა თურქეთი.

ასეთ დროს ძნელია პატარა საქართველოს ხვედრი...

- როგორ ფიქრობთ, თუ წარმატებას მიაღწია უკრაინამ, ეს დაქმარება საქართველოს, რათა აღდგეს ტერიტორიული მთლიანობა?

- დიახ, აფხაზეთსა და ცხინვალის მიძინებული პრობლემები კვლავ აქტუალური გახადა რუსეთის ომმა უკრაინაში.

როცა იყო სიმშვიდე და წყნარი ცხოვრება, ყველა თითქოს შეეგუა არსებულ ვითარებას. მაგრამ ახლა ომმა წამოსწორია დნესტრისპირეთის, ყირიმის, დონეცკისა და დონბასის პრობლემები. ამ კონტრესტში მოექცა აფხაზეთიცა და ცხინვალიც, რადგან მათი დამოუკიდებლობა სცნო პუტინმა. ხედავთ, ჩვენი რეგიონებიდან რუსეთმა თითქმის გაიყვანა ჯარი და გაიტანა ტექნიკა, რამაც შეაშფოთა თვითმარჯვია რეგიონები. ზოგი ჩვენი თანამემამულე მოითხოვს, რომ ახლავე უნდა შევიდეთ ამ რეგიონებში.

ეს დაუშვებელია. ეს ახალი კონფლიქტი იქნება. საქართველო მეორე ფრონტს ხომ ვერ გახსნის.

თუ მოხერხდა და გაცამტვერდა რუსეთის იმპერიალისტური ოცნება, მაშინ მოხდება დეოკუპაცია, როგორც აქ, ისე უკრაინასა და მოლდავეთში.

ამის შემდეგ უნდა დაიწყოს სამშვიდობო მოლაპარაკებები, საერთო გზების ძიება, რაც პოლიტიკოსებმა დემოკრატიზმის საფუძველზე დაურთიერთანაბრძობით უნდა გადაწყვიტონ.

ასე

რომ - საქართველოს ბედი წყდება უკრაინაში.

თუ ომი გაჭიანურდა ან დაკონსერვდა კიდეც, რჩება იმედი, რაღაც პერსპექტივა. თუ კაპიტულაციას მოაწერს ხელს ზელენსკი, ყველაფერი დამთავრებულია - დავკარგავთ ეფემერულ დამოუკიდებლობასაც.

ინტერვიუ ჩაინირა
მანანა გორგიშვილმა
25 მარტი, 2022 წელი

რევაზ მიშველაძე

(დასაწყისი „მწერლის გაზეთი“ 2021 №3,4,5,6; 2022 №1)

14/X 89

მერაბ კოსტავას გარდაცვალების ამბავი მართალი აღმოჩნდა.

მთელი დღე ქუჩაში გაოგნებული დავდივარ.

მონამლული, მოშხამული მაქვს გული და გონება.

ხარაგაულთან კატასტროფაში მოხვედრილია.

იქნებ მოახვედრეს?

„კომუნისტში“ დღეს დაიბეჭდა ჩემი ნოველა „უფასო პანსიონატი“, მაგრამ არ გამხარება.

ამ დღეებში ვერაფერი ვერ გამახარებს.

საქართველოს მოსისხლე მტერი — ოზგანი გუდაუთის აღმასკომის თავმჯდომარედ აურჩევიათ.

თუ ეს მართალია, ყველაფერი დამთავრებულია!

რუსეთს საბოლოოდ უნდა გავემიჯნოთ.

იმ რუსეთს, რომელიც ქართველთა სისხლის დაღვრისთვის ნამუსგარეცხილ მოხელეს ციხეში კი არ სვამს, არამედ ან-ნაურებს.

მიკორს, გული რომ არ მისკდება.

თუმცა, თავს ცუდად ვგრძნობ. ძალიან ცუდად.

ნეტა ყველაფერი დამთავრდებოდეს. აღარ შემიძლია საქართველოს დაღუპვას ვუცქიოთ.

საკუთარი უმწეობის გრძნობა ყელში მიჭერს, სუნთქვა მეკვრება.

15/X 89

რეჟისორი კანდიდ გურგენიძე მენვია.

თუ გაქვთ რამე, ახალი პიესა დასადგელად მომეცითო.

ნიჭიერი კაცია, მაგრამ მაინც უარი ვუთხარი.

არ ვარ თეატრის ხასიათზე.

საერთოდ ყველაფერი სისულელედ მეჩვენება.

16/X 89

მერაბ კოსტავას ხსოვნისადმი მიძღვნილ მიტინგს დავესწარი.

ზვიად გამსახურდიამ მოითხოვა: მთანმინდაზე დაიკრძალოს.

მისი სახელი რომელიმე პროსპექტს ენიდოს.

ქალაქში ძეგლი დაიდგას.

იქნებ მართალია.

მერაბი მართლაც გმირია, მაგრამ მთანმინდა?

17/X 89

სასწრაფოდ მოსკოვში გამომიძახს. ქართულ მწერლობაზე სიტყვა უნდა ვთქა წიგნის მოყვარულთა ყრილობაზე.

რა დროს მოსკოვია-მეთქ.

აფსუები და ოსები აპირებენ ჩევნის წინააღმდეგ გამოსვლას და შენ უნდა უპასუხოვო.

რა გაეწყობა, უნდა წავიდე, მხოლოდ იმ პირობით თუ კოსტავას დაკრძალვის დღეს, შაბათს, თბილისში ვიქენები.

18/X, 19/X, 20/X, 21/X 89

მოსკოვს გავფრინდი. ჰერში გამოგვიცხადს, ბენზინისობის გამო თვითმფრინავი როსტოკში უნდა დაესვათ.

გაგიგონიათ ასეთი რამ?

ჩავფრინდით საღამოს მოსკოვში მე და აჩიკო. ვიცოდით, რომ „ოსტანინო“ — სასტუმროში გვერდი ბინა. ღამის სამ

საათამდე არ დაგვაბინავეს. არ გვაქვს ადგილი. ვიჯექით მოსაცდელში თავ-მიდებულები.

დაუურევე პლენუმის ორგანიზატორის. რას ჰევას-მეთქი ეს? ჩევნ სრულიადაც არ გვეხალისება მოსკოვში ჩამოსვლა, თუ ღამის გასათვი არა გაქვთ, რატომ გვესახით-მეთქი.

გადავწყვიტე, არ დავესწრო პლენუმს, პროტესტის ნიშნად ხვალვე უკან გავბრუნდე.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

პირველ დისპუტზე მომხსენებლად გამოყვავი პროფ. გ. მუჩაიძე, პროფ. ვლ. გულაუ, დოკ. გ. ფაცაცია.

ვნახოთ, რა გამოვა.

26/X 89

დღიდ გამოხმაურება რობერტ სტურუას „ჭკუის სწავლებაზე“.

„როგორ გაუბედეთო“, მირეკავენ მისი მეგობრები.

„შენ გენაცვალეო“, მირეკავენ მასზე განაცხენებული.

არც პირველი მწყინს, არც მეორე მიხარია.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!) მხოლოდ ერთი დღე გახლდით.

ასეც მოვიქეცი.

მეორე დღესვე ვიშმოვე ბილეთი და მატარებლით გამოვბრუნდი თბილისში.

ასე რომ, მოსკოვს (!)

არ გვყოფნის სურსათი, ელექტროენ-ერგია.

შპაბათ-კვირის ადგილას ოთხშაბათ-ხუთ-შაბათი გადმოიტანეს. ეს გვიშველის?

ვიყავი შოთა ხაჯალას ცოლის ორ-მოცზე.

საწყალი შოთა, ტიროდა. 75 წლის ასაკში განსაუთორებით ძნელია მეუღლის დაკარგვა.

საღამოს დემონსტრანტებთან დავყავი 2 საათი. დიდხანს აგრძელებუნ მიტინგს.

5/XI 89

მივედი და დიდხანს ვესაუბრე დემონ-სტრანტებს. ჩავჯერი მათ შორის.

შემომეცვინენ, ბატონო რევაზ, თორმეტი დღეა აქა ვზივართ და თქვენს გარდა მნერალი არ გვინახავსო, ერთმა ქალმა.

მწერლის საქმე აქ ჯდომა არ არის, ქა-ლბატონო, მწერლის საქმე წერაა-მეტე. მე თუ მოვდივარ, მხოლოდ იმიტომ, რომ სხვაგვარად არ შემიძლია. საერთოდ, მწერლის დაწყებულია ეს თავისუფლები-სთვის ბრძოლა. ლიდერები — ზვიად გამსახურდა, ნოდარ ნათაქ და აკაი ბაქარაძე ხომ მწერლები არიან-მეტე.

6/XI 89

მოხდა, რისაც ძალიან მეშინოდა.

ნუხელის, გვიან დამით დემონსტრან-ტებმა აყარეს ბანაკი და სამად გაიყვნენ: ერთი ნანილი სპორტის სასახლის წინ და-ჯდა, მეორე კინოსახლთან შეიკრიბა, მეს-ამე ნანილი — ქართველთა მცირე ჯგუფი (აფხაზეთიდან ჩამოსულნი), სამასტკრო გალერეის წინ დარჩა.

დილიდანვე აქ ვარ. იღებენ ლეიბ-საბ-ნებს, კარვებს, რაშია-მეტე საქმე?

გამსახურდის, ჭანტურისა და წერე-თელს ჩხუბი მოუვიდათ.

ეს მერამდენედ ვერ თანხმდებიან.

აკი შერიგდნენ?

როგორ შეიძლება კინკლაობა ასეთი დიდი ეროვული საქმის დროს?

მთავრობის სასახლიდან უკანდახევა დიდი მარცხია ჩვენი მოძრაობისთვის.

შუალამისას კვლავ გავედი სამსატვრო გალერეის წინ შეგროვილ დემონსტრან-ტებთან.

ფეხი არ მოიცავლოთ-მეტე, ხალხს მი-ვმართე. ეს გათიშულობა დალუპავს-მეტე ჩვენს მოძრაობას, ყურიც არ მათხოვე.

7/XI 89

რობერტ სტურუას კრიტიკის გამო ახალგაზრდა თეატრმცოდნებმა მიპა-სუხეს „ახალგაზრდა კომუნისტის“ ფურ-ცლებიდან.

უნდა მოვიცალო და ვუპასუხო, სხვა გზა არ არის.

დამით „ამერიკის ხმამ“ გადმოსცა, მოსკოვში იციათასკაციანი დემონსტრა-ცია გამოსულა საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ.

8/XI 89

დავესწარი გოგი ქავთარაძის თეატ-რის სპექტაკულს „ერთი ცის ქვეშ“.

პიესა, დრამატურგია არ არის — კონ-ცერტია.

9/XI 89

„კომუნისტმა“ დაბეჭდა კონემატოგრაფისტთა კავშირის გამოხმაურება „კრიტიკა-ში“ რობერტ სტურუას „ხელშეყვაზე“.

რუსულად „განატლებული“ „ეინოშ-ნიკები“ იცავენ სტურუას. სტურუას სიყ-ვარულს მე ვინ მასწავლის, მაგრამ ილია ჭავჭავაძესაც ხომ აკრიტიკებდნენ?

„ვინ, სირცხვილო, სადღა არის შენი სინთოვ“.

10/XI 89

გაზეთ „თბილისში“ ჩემი ინტერვიუ დაბეჭდა.

მესაუბრა ნარგიზა მგელაძე.

შევუტიერაქართველოს ხელისუფლებას.

დიდი გაბედულება იყო „თბილისის“ რედაქტორისგან მისი დაბეჭდება.

ვამპობ; სანამ უნდა ვატყუებ-დეთ-მეტე ქართველ ხალხს, სანამ შეი-ძლება ქართველის მოკვლა საქართველო-ში კანონით არ ისჯებოდეს-მეტე.

რატომ იჩენს-მეტე ასეთ გულდე-ლობას საქართველოს მთავრობა?

11/XI 89

მსახიობ პავლე ნოზაძის შვილის ქორ-ნილში გახლდით.

სანდორ მრევლაშვილმა, „სწორი ხარ, მაგრამ „კრიტიკის“ რედაქტორის მინან-ერში გაცხარებული ტონი გეტყობაო“.

რა ვიცო.

მე ასე ვფიქრობ: „როგორადაც უნდა ეწყინოს რობიკოს, ის მან გავაკეთო, რომ მომავალში დაფიქრდება და საქართვე-ლოსებ მოხედვას; თავისი საწყალი, უბედული საქართველოსკენ“.

12/XI 89

შუალამემდე ტელევიზიაში დავყავი.

რეჟისორ უშანგი კაპანაძესთან ერ-თად ა/ს 23 მაისს ჩატარებული ჩემი საღა-მო გადავწერეთ ტელეფიზი.

ექვსი თვევა ტელევიზიაში უდევთ ეს ფირი და ეშინითა გამშვება.

ახლა იქნებ დაადგეს საშველი, მაგრამ მიანც არა მჯერა.

არ მჯერა იმიტომ, რომ ტელევიზია-შიც, როგორც თეატრში, უამრავი ტყუი-ლი იციან.

გადაცემაში მარქსიზმ-ლენინიზმის შეცდომებზეა ლაპარაკი და ეს არ აძლევ-დათ ხელს.

„ვრემიამ“ გადმოსცა მოლდავეთში მიღიცავასა და დემონსტრანტებს შორის შეტაყებისა მმაბავი.

150 კაცი დაშავდაო. რამდენი დაიღუ-პა, ამას ჯერ არ აცხადებენ.

13/XI 89

„მერანს“ ჩავაბარე ნოველების კრებუ-ლი „განაჩენი“. ამ ნიგნი საქართველოს ბოლო ორი წლის ცხოვრება დახატული.

რედაქტორმა ლია არაბიძემ დღეს დამ-წუხებულმა მითხრა: მეშინია ამ ნიგნს „მთავლიტი“ არ გაუშვებსო.

ვნახოთ.

14/XI 89

„ახალგაზრდა კომუნისტში“ დაბეჭდილია ჩემი პასუხი — „ლია წერილი“ ახალგ-ზარდა თეატრმცოდნებმა მოღიცავასა და დემონსტრანტებს შორის შეტაყებისა მმაბავი.

ამ დარეკვით ყველაფერი მთავრდება. არავის მოსალის აზრად, კოლექტიური წერილი დანეროს. ამასობაში კი უტი-ფრიორი თავის საქმეს აკეთებს. უნიფორმუდად ერთადა.

დამით ექსტრასინი კაშპიროვსკი ტელევიზიოთ ხალხს ატყუებდა.

21/XI 89

უფერული, უნტერესი დღე იყო.

საღამოს „ნოვი მირში“ დაბეჭდილი 8,9,10 „არხიპელაგ გულაგის“ კითხვა გა-ვარდებულება. აბლიებს აღრიცხულებული და გამოგვიცის ნერილი და განერგიული მომხდარი თავის საქმეს აკეთებს. უნიფორმუდად ერთადა.

მუდამ ერთადა.

ლამით ექსტრასინი კაშპიროვსკი ტელევიზიოთ ხალხს ატყუებდა.

22/XI 89

მწერალთა კავშირში მუხრან მაჭავარიანმა პრეზიდუმი მოიწვია.

მოულოდნებად, ჩემთან შეუთანხმებ-ლად განაცხადა: ახლა „ერიტიკის“ შესახ-ებ მეტობაკაროთ.

მუხრანის მერე ტარიელ ჭანტურიამ გამარიტიკა რობერტ სტურუას გაკრი-ტიკის გამოცხადი.

მას მხარი აუბეს: ოთარ ჭილაძემ, ოთარ ჭელიძემ.

დამიცეს შოთა ნიშნიანიძემ, გურამ ფავორის შემაცხებია რობერტ სტურუას გაკრი-ტიკის გამოცხადი.

ბერები მოგვიცებიან, ენერგი ნიუარაძემ, ჯანსულ ღვიანილიამ, რომა მიმინოშვილმა...

ბოლოს მუხრანმა ბრძანა მიშველაძემ სტურუას საჯაროდ ბოდიში უნდა მოუხა-დოს.

უარი ვთქვა; თქვენ ის პრეზიდუმი ხართ, ზვიად გამსახურდია რომ ერთხმად გარიცხებული იქნება.

23/XI 89

შევედრა მქონდა მედიცინის მუშაკთა კულტურის სასახლეში.

ჩინებულად ჩაიარა.

მკითხებ სტურუაზეც.

საღამოს მეტად უსიამოვნო ამბავი შევიტყვე: ოსეთში სამიტინგოდ ნასული ჩემი ახალგაზრდები რუსის ჯარს ცხინვალში არ შეუშვია და, თურმე, ლამეს იქვე, მინდორში (ამ სიცივეში) ათევენ!

ას ზრუნავს საქართველოსთვის რუ-სის მთავრობა!

24/XI 89

არც „ერიტიკის“ „რედაქტორობა მინდა და არც „კრიტიკოსებს“ (გ. გვერდნითელი, ა. განერელია, გ. ბენაშვილი, ე. კვიტაშვილი, რ. ჩხეიძე) სახის დანახვა და მათთან თანამშრომლობა.

საღამოს ფანჯიკიძემ დამირეკა; ეტყობა, ვენანები და ძალიან აინტერესებს, დავთანხმები თუ არა ჩემს განთავისუფლებას. მეო, ნინაალმდეგი ვარო. მჯერა.

გამათავსუფლეთ-მეთქი, ოღონდ თქვენს სამსჯავროზე არ გამოვალ და ჭურის დარიგებს არ მოვისწენ-მეთქი.

მუხრანი, თურმე, ბელვინავდა, ხუტა გადი-გამოდიოდა — რას ჰქვია, არ გამოცხადდა, დღეს სამსახურიდან უნდა მოვეხსნაო.

სასაცილო სიტუაციაა, თავისი შინაარსით საზიზლარი რომ არ იყოს.

2/XII 89

ჩემი ძმის შვილის — ეკა მიშველაძის, ქორნილში გახლდით.

კარგ, ზრდილ ყმანვილს — დათო კვიტაშვილს, გაშეგა.

ვითამადე. დიდი ქორნილი იყო.

ვიმღერე და ვიცეპერე კადეც.

შინ მთვრალი დავბრუნდი.

კვიტაშვილების გვარმა ჩემი მეგობარი ემზარი გამახსენა.

3/XII 89

დღეს კვიტაშვილების ოჯახში იყო ქორნილი.

ემზარის ახლო ნათესავი აღმოჩნდა სიძე. კაცი შემომიგზანა, თუ შემომიშვებსო ქორნილში, ბოდაში მოვუხდი. შევცოდე და მაპატიოსო.

შემოვიდეს-მეთქი.

ჩემსკენ ნამოვიდა ხელის ჩამოსართ-მევად, მაგრამ ზურგი შევაქციო.

მოშორებით დაჯდა, თავჩაქინდრული. მიყვარს ემზარი და მისგან არ ველოდი ზურგში ხანჯლის ჩაცემას. ვერ გავძელი, მასთან ერთ სურვაზე.

ხუთ წუთში ავდექი და სუფრა დავტოვე. მასპინძელს ბოდიში მოვუხადე.

4/XII 89

ორშაბათია.

ვესაუქრე მთავრობის სასახლის ნინ მოშიმშილე დედებს. ისინი რუსეთში, ახლახან (მშვიდობიანი დოროს) ჯარში დახოცილი ბიჭების დედები არიან.

მოუნოებენ ქართველ ახალგაზრდებს, უარი თქვან რუსი ჯარში სამსახურზე.

ხუტა ბერულავა და მუხრან მაჭავარი-ანი გააფთრებით მებრძვიან.

კაცი გაუგზავნიათ პოლიკლინიკაში, ვარ თუ არა ბიულეტენზე.

5/XII 89

შეხვედრა მქონდა რადიოქარხანაში. ყველანი მეკითხებოდნენ, დღეს „კომუნისტი“ დაბეჭდილ ჩემს ნერილზე — (უ გავაზიადებთ).

დიდის ვაინარბით დაბეჭდა სტატია „კომუნისტის“ „რედაქტორმა და ქვეშ მანანეა: რევაზ მიშველაძეს არ ვეთანხმებით.

ეს კარგია. „კომუნისტი“ რომ დამეთანხმება, მაშინაა ცუდად ჩემი საქმე.

შეხვედრაზე დიდი სიყვარული გამომიცხადეს: იცოდე, ბატონო რევაზ, ახალგაზრდები თქვენს გვერდით ვართ.

6/XII 89

სომხეთში ჩატარდა სესია და დაადგინეს: სომხეთი გამოყოს საბჭოთა კავშირს.

სხვა საკითხია, როგორ შეხვედავ ამ ფაქტს მოსკოვი.

რაც მთავარია, სომხებმა ხომ დაადგინეს!

7/XII 89

მცხეთის რაიონის მდივანს ჩავაკითხეთ მედეა კახიძემ, გრიგოლ ჯულუსიძემ და მე, პოეტ დავით ნავდარაშვილის სამსახურში მოწყობის საქმეზე.

დაგვირდა, დაგეხმარებიო.

8/XII 89

დღეს „ლიტერატურულ საქართველოში“ ჩემთვის სრულიად მოულოდნელად, განცხადება: მიშველაძე განთავისუფლდეს „კრიტიკის“ „რედაქტორობიდან და თეომურაზ დოიაშვილი დაინიშნოს.

ეგ არაფერი. ჩემს ნინააღმდეგ ორი მოზრდილი წერილი შეუთითხნიათ: ერთს ხელს ანერს აკავი გვასაძე, მეორეს — სოსო ცისკარშვილი(?)

„გამპე გულო, რაკი ენა უნდა დადუმდეს“.

მიყელეს მტრებმა. შური აბობოქრდა.

ამ ბინძური კამპანის მთავარი დამნაშავეები იცოდეს შთამომაგლობამ: გივი გუმბარიძე, მუხრან მაჭავარიანი, ხუტა ბერულავა, ვასაძე...

მგონი, ამით ყველაფერი არ მთავრდება, „სანთელ საემეველი...“

9/XII 89

მოდიან ნაცნობები, უცნობები, მიცხადებენ, რომ ეს ლიტერატურული ტერორიზმია, რომ ჩემი საზოგადოება ამ საკითხს ასე არ დატოვებს...

ეს თანაგრძობა სიყალებედ მეჩენება. ღმერთო, შეგცოდე, იქნებ ვცდები, მაგრამ მეჩენენება, რომ არავინ ჩემს დასაცავად თავს არ გამოიდებს.

გულში ბევრსაც გაეხარდებოდა. ჩანს, სეირის ნახვით მანც ერთობა ადამიანი.

როგორ მოვიქცეოდი მე, სხვისთვის რომ დაეტეხათ ეს უსამართლობა?

უსათუოდ დავიცავდი სახალხოდ. პროტესტს განვაცხადებდი.

ჯერ არსადან ხმა ჩემს დასაცავად, გარდა ტელეფონების ზარისა.

თუმცა... დღევანდელ „ახეომში“ მოთხოვილია სუტა ბერულავა. პოემა „რუსული გული“ იმ ფროლოვზე აქვს დაწერილი, ვინც 1921 წლის 25 თებერვალს ქართველი დახვილებით არ ყოფილი იყოთა.

აი, ეს ხუტა ბერულავა, მხსნის მე, რევაზ მეშველაძეს, და ჩემს ნინააღმდეგ „პასკვილების“ ორგანიზაციას აკეთებს.

ნუთუ ჩემი მწერლობით არაფერი სასიკეთო გამიკეთებია? მე არ ვიდექი ცერებერივით ჩემი ეროვნული ლირების სადარაჯოზ? მე არ დავწერე მრისხან ნოველა ასტაფიევზე, არ მივწერე „კომუნისტიდნ“ წერილი რასპუტინს? მე არ დაუგუჭირ მხარი ჩემი ნოველებით, წერილებით და ინტერვიებით ამ სახალხო ლაშქრობას? მე არ დავრბოდი წერილით ხელში აკადემიკოსთა და პროფესორთა კაბებზე ზევიად გამსაურდის ციხიდან გამოსახსნელად?

აი, ასეთები ვართ ჩემი! შეხნდოს ყველას ღმერთმა.

10/XII 89

დღეს პოეტი თემურ ჩალაბაშვილი მესტუმრა და მამცნო: არაფორმალები აღშფოთებული არიან და ზეიად გამსახურდიამ და ვახტანგ გურგენიძემ შემოგითვალებების სადარაჯოზ? მე არ დავწერე მრისხან ნოველა ასტაფიევზე, არ მივწერე „კომუნისტიდნ“ წერილი რასპუტინს? მე არ დაუგუჭირ მხარი ჩემი ნოველებით, წერილებით და ინტერვიებით ამ სახალხო ლაშქრობას? მე არ დავრბოდი წერილით ხელში აკადემიკოსთა და პროფესორთა კაბებზე ზევიად გამსაურდის ციხიდან გამოსახსნელად?

აი, ასეთები ვართ ჩემი!

შეხნდოს ყველას ღმერთმა.

11,12/XII 89

დღეს გამოკვენება უხერხული იქნება, ხალხს, მართლაც, სანუალობლად მოვერწები, თუ რომედ ვლიორგარ, ისე და ქვეშ მოვისონ წერილის დანერას ვაპირებთ; რომელსაც გ. ჭანტურია, ნ. ნათაძე და ი. წერეთელიც მოანერენ ხელსა.

ვთხოვე, მადლობა გადაეცი, მაგრამ წერილის გამოკვენება უხერხული იქნება, ხალხს, მართლაც, სანუალობლად მოვერწები, თუ რომედ ვლიორგარ, ისე და ქვეშ მოვისონ წერილის დანერას ვაპირებთ; რომელსაც გ. ჭანტურია, ნ. ნათაძე და ი. წერეთელიც მოანერენ ხელსა.

ვთხოვე, მადლობა გადაეცი, მაგრამ წერილის გამოკვენება უხერხული იქნება, ხალხს, მართლაც, სანუალობლად მოვერწები, თუ რომედ ვლიორგარ, ისე და ქვეშ მოვისონ წერილის დანერას ვაპირებთ.

საღამოს მარჯანიშვილის თეატრში თ. ჩხეიძის დადგმა „ლამბალო და ყაშა“ განხევა.

ნიჭიერ რეჟისორს, თითქოსდა, გაუთანამედროვებია, კარგი სპექტაკლია.

13/XII 89

მოსკოვში სესიაზე საოცარი ამბები ხდება.

დეპუტატები აშკარად გამოხატავენ უკავილებებას სსრკ-ს სახელმწიფო წყობისა და გარდაქმნის მიმართ.

გორბაზოვი გააფორმებით იცავს თავს ხშირად აკრძალული მეთოდებით.

14/XII 89

დღეს კათ

ნუთუ ვერ მოვესწრები თავისუფალ საქართველოს?

დღეს კითხულობდი „განთადის“ 4-ში მერაბ ელიოზიშვილის მოთხოვნას „წრებრუნვა“. რუსთაველის თეატრზე ზუსტად მიაზრისაა, რა აზრიც მე მაქას. გამეხარდა.

გამარჯობა, უცნობ 1990!

ხვალ 50 წელი მისრულდება. ალბათ, არც ერთი გაზეთი ხმას არ ამოიღებს. არავინ აღნიშნავს. მე ხომ შერისხული ვარ საქართველოს ხელისუფლების მიერ...

მუხრანიდა ხუტა იზრუნებენ, რათა ჩემი საიუბილე „თემა“ არსად გაჭაჭადეს.

კარგია. იუბილარის კმაყოფილ პოზაში თავი ვერც წარმომიდგენია.

ხვალ დილითვე გავიქცევი თბილისიდან ბაჟურიანში.

1/1 90

ბაჟურიანში ვარ.

სიძერეს და მონოლილ სევდას ვებრძვი.

ცუდი ამბებია.

ოსები შემჭმელი თვალებით ვეიცერიან.

3 იანვარს „მოამბე“ გვაცნობა, რომ ოსებმა აკანში ცხრა თვის ბავშვი ტყვიით მოკლეს.

გამოვიდა მეორე დღეს გუმბარიძე ტელევიზორში და სიმშვიდისა და კეთილგონიერებისკენ მოგვიწოდა.

დაუყოვნებლივ უნდა გაუქმდეს ოსეთის ავტონომიური ოლქი, როგორც უკანონ.

„ლიტერატურულმა საქართველომ“ როგორც იქნა, დაბეჭდა პატარა წერილი, რომელშიც მშვენიერი პიროვნები მიცავენ ა. ვასაძის და ს. ცისკარიშვილის ხელყოფისაგან. აი ისინიც: აკადემიკოსი ანდრია აფაქიძე, ნონა გაფრინდაშვილი, სოლომონ ხუცშვილი, ვახტანგ გურგენიძე, მხატვრები, დემურ პაპალებიშვილი, გიორგი თოთიძე, კომპოზიტორი ჯუმბერ ჯანდირი. ამაზე მეტი რეაბილიტაცია მე არ მშირდება.

დანარჩენი საქართველომ თვითონ იცის.

ეგ არაფერი, მე ის მანუხებს, რომ საქართველოს მარიონეტული მთავრობა კვლავ საქართველოს დადედლების პოლიტიკას ადგას. საქართველოს მტრებს, მკვლელებს არც თვით ჯვის და არც ჩენე გვაძლევს საშუალებას, მტერს გავუსწორდეთ.

10/1 90

დღეს მთავრობის სასახლის წინ მომშილენი დასხდნენ.

ხუთ საათზე დიდი მიტინგი გაიმართა.

მოითხოვენ საბჭოთა ხელისუფლების დაუყოვნებლივ გაუქმებას (ი. წერეთელი).

„არაფორმალთა“ ჯგუფი ცეკას შენობაში შეიქრა და მოითხოვა: კომუნისტებმა სასწრაფოდ გაათავისუფლონ შენობა.

ქალაქი, როგორც უურნალისტებმა იციან თქმა, „პარალიზებულია“.

დაიწყო საყოველთაო გაფიცვა.

დღეს სწავლა არ დაწყებულა სკოლებში.

11/1 90

ქალაქი გაფიცვულია.

არ მუშაობს საზოგადოებრივი ტრანსპორტი.

ქუჩაში დემონსტრაციები დადიან.

რუსთაველის პროსპექტი გადაკეტილია. სამი საათი დავაკა მოშიმშილებთან.

მაინც ვიფირობ, ცეცხლს ეთამაშებიან.

მთავრობა მეღურ პოლიტიკას თამაშობს.

დღეს ჩემს წიგნს „განარჩენი“, გ. გვერდითელმა ხელი არ მოაწერა სტამბაში გასაგზავნად.

12/1 90

„ლიტერატურულ საქართველოში“ სოლომონ ხუცშვილის „განცხადება“ დაბეჭდილი. თხოვნიცი წლის კაცი დაუშინებისთ ჩემს მტრებს და შემკრთალი წერს. მე მიანერი მქონდა, რომელიც გაშეოთხა არ ჩანს.

სინამდვილეში არავითარი მინანერი არ ყოფილა. ერთხელ კიდევ მიკვირს ქა-მელერნობას საზღვრები რომ არა აქვს.

13/1 90

უნივერსიტეტში კრება ჩატარდა ოსეთში შექმნილი ვითარების გამო.

გამოვიდნენ ზვიად გამსახურდია, თემურ ქორიძე, მოკლული ცხრა თვის ბავშვის მამა. მერე რეზოლუცია მივიღეთ. ავდექი და კატეგორიულად მოვითხოვე, რეზოლუციაში შეტანათ:

სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის — როგორც პოლიტიკური ერთეულის, გაუქმდება.

მოეთხოვოს მთავრობას, დაუყოვნებლივ დაპატიმოროს ოსი მკვლელები.

შეიქმნას მოხალისეთა რაზმი ქართველთა დასაცავად, რომელშიც პირველი მე ჩავენერების მეტებითი ტემა.

ორი წინადაღი მიიღეს, მესამეზე თქვეს, ამას დადგენილებაში უშვეიტანო.

სხვა გზა არ დაგვრჩენია, იარაღით უნდა დავიცვათ ჩვენი თავი.

14/1 90

კვირაა.

დაბადებული ვარ 1940 წლის 1 იანვარს 50 შემსრულებია.

ნათესავ-მეგობრებისთვის პატარა ვახშამი გავმართო.

მხიარული, ტებილი სუფრა იყო.

15/1 90

აზერბაიჯანსა და სომხეთს შორის ლამის ომი დაიწყოს.

მეორე დღეა ხოცვა-ულეტა მიმდინარეობს.

იქეთ ირანი ბორგავს.

იქნებ ეს მსოფლიო ომის წინადაღეა?

რა გვეშველება, მსოფლიოვ, რა გვეშველება, ჩემი პატარა საცოდავო საქართველოვანი.

ოთხ საათზე მთავრობის სასახლის წინ მიტინგს დავესწნარი.

ზვიად გამსახურდია და გია ჭანტურია შეპაერდნენ. ზვიადმა — ოსეთის ავტონომია უნდა გაუქმდეს. გიამ — არაო. ზვიადმა — არჩევნებში მონაწილეობა, თოლიტიკით. კავკასია დაწყნარდება, თუ გაგუქმებთ ყალბ ავტონომიებს და ყველას თავ-თავის ქვეყანაში წავიყვან-წამოვიყვნოთ.

მერე რუსლან მიქაერიძე იკითხა თავისა მშვენიერი, სატირული ლექსბი.

მოშიმშილეთა კარვები მოვიარე. ყველას სიტყვით მივმართო. პრეზიდიუმის კიბეზე მსხდომ მოშიმშილეებს ვესაუბრე.

16/1 90

უფერული, ჩვეულებრივი დღე იყო.

17/1 90

დღეს უნივერსიტეტში გამოცდა მქონდა.

ჩემდა გასაოცად, სტუდენტები მშვენივრად მომზადებული მოვიდნენ.

ვისაც „ირაკლი აბაშიძე“ შეტანილი და დანიშნული მოშიმშილეები არ არიან. ზვიადმა — არჩევნებში მონაწილეობა მივიღოთ, გიამ — არაო.

მერე რუსლან მიქაერიძე იკითხა თავისა მშვენიერი, სატირული ლექსბი.

მოშიმშილეთა კარვები მოვიარე. ყველას სიტყვით მივმართო. პრეზიდიუმის კიბეზე მსხდომ მოშიმშილეებს ვესაუბრე.

18/1 90

ჩანს, სატირი დროა, რევოლუციის ეპოქა. რევოლუციამ მხოლოდ მაქსიმალი იცის.

„სოფლის ცხოვრებამ“ შეკითხვები გამომიგზავნა. ვუპასუხე. ვნახოთ, დაბეჭდილი მოშიმშილების კაცების მტრების მოშიმშილეებს ვესაუბრე.

ჩემი ამ ასახული მოშიმშილების შეტანილი და დანიშნული მოშიმშილეების გამომიგზავნა.

რევოლუციის მტრების მოშიმშილეების გამომიგზავნა.

ზვიადმა და გამსახურდია უნდა გაუქმდეს.

მოშიმშილების მტრების მოშიმშილეების გამომიგზავნა.

მოშიმშილების მტრების მოშიმშილეების გ

სიყვარულის ხიდის ერთგული მცველი

„მეზობელო კარისაო, სინათლე ხართვალისაო“, უთქვამს ქართველ კაცს. საქართველოსთვის უახლოესი მეზობელი სომხეთია, რომელთანაც საუკუნო მეგობრობასა და გმირულ წარსულთან ერთად დიდი ლიტერატურული ურთიერთობები აკავშირებს.

ცნობილი სომები პოეტი, საქართველოს ერთგული მეგობარი გაგიკ დავთიანი ამ ურყვევი ტრადიციების უპირველესი გამგრძელებელი და ორ ერს შორის გადებული სიყვარულის ხიდის ერთ-ერთი მცველია. სომები მკითხველის გარდა მის ბრწყინვალე პოეზიას მრავალ ქვეყანაში აფასებენ, მაგრამ ვფიქრობ, მიკერძოებული არ ვიქნები, თუ ვიტყვი, რომ იგი განსაკუთრებით საქართველოში უყვართ და პატივს მიაგებენ მის ბრწყინვალე პოეზიასა და თარგმანებს. სწორედ საქართველოში დაჯილდოვდა ვლადიმერ მაიაკოვსკისა და აკაკი წერეთლის პრემიებით.

პატივისცემითა და ერთგულებით საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე მაყვალა გონაშვილი

დამრეცილი ბოლმით და ზიზღით,
მათთვის მთავარი მფარველია,
კეთილი ბიძა,
ერთ ხელში შოლტით,
მეორეში — შაქრის ნატეხით.

უთავო მხადარი

ღმერთი ერთს თავის ქალას აძლევს,
მეორეს ჭუას,
ხოლო მესამეს,
არც ერთი აქვს და არც მეორე,
და მაინც, რასაც კაცთა მოდგმას
უბოძებს ღმერთი,
ყველა დებულობს
მორჩილებით და უდრტვინველად.
და აი ასე,
გასაკვირი რა უნდა იყოს,
რაც ხდება ქვეყნად,
ყველაფერი ნებაა უფლის.
ღმერთი, გვიშველე,
დაგვაფარე მოწყალე კალთა,
ბრძოლის ქარ-ცეცხლში,
სად სიცოცხლე ბერებზე კიდია,
მამაც მხედრიონს დღეს
უთავო მხედარი სარდლობს.

დაკათილი კარიბა გამოსასვლელი

ყოველთვის არის ხსნა და საშველი
და არ არსებობს გამოუვალი
მდგომარეობა,
მაგრამ გაღებულ კარებსაც კი
ვერ დაინახავ,
თუკი დაკარგე სულის მხნეობა.
თვით ჩარაზული კარიც არის
გამოსასვლელი,
„სეზამ გაიღე!“ — ჯადოსნური
სიტყვა თუ იცი.
ყველა კარს თავის გასაღები
მოეძებნება,
ყრუ ტალანებში ათინათი დაინყებს
ციმციმს.

თარგმნა მარეს კეზუამ

ფასდაუდებელია მისი დიდი ღვანლი ქართული პოეზიის წინაშე. გაგიკ დავთიანის მიერ თარგმნილმა ანა კალანდაძის, მუხრან მაჭავარიინის, ჯანსულ ჩარკვიანის, მორის ფიცხიშვილის, ბესიკ ხარანაულისა და მრავალ რჩეულ ქართველ პოეტთა შემოქმედებამ დიდი მოწონება დაიმსახურა გემოვნებიან სომები მკითხველში.

ბედნიერი ვარ, რომ ჩემს პოეზიასაც სომები ლიტერატურის მოყვარულები გაგიკ დავთიანის ბრწყინვალე თარგმანებით გაეცვნენ. მინდა, მივულოცო ჩემს უსაყვარლეს მეგობარს და პოეტს გაგიკ დავთიანის საიუბილეო თარიღი, მაისის თვეში საქართველოში აღვინიშნავთ მის დაბადების დღეს და სიყვარულის წილ სიყვარულით გადავუხდით მადლობას ფასდაუდებელი ამაგისთვის.

დღეგრძელებას, მზეგრძელებას, მკითხველთა სიყვარულს და სამშობლოს წინსვლას ვუსურვებ ბატონ გაგიკ დავთიანის.

ეთერ ზაქარიაძე

სად არის ღმერთი, როდესაც მეცხრე ცაზე,
ოქროს ტახტზე

დემონი გვიზის? დაგვჩხავის, დაგვცინის
და ადამიანებს

სისხლს და ხორცს ერთიანად

გვიღრღნის... დიახ!

ღმერთი, ცეცხლის მფლობელი,

მართლმსაჯულების ღვთაება,

თვითეულ ჩვენგანს ჩვენივე სხეულში

გვიზის...

აბელი და კაენი, სიკეთე და ბოროტობა,

ორივე ერთნაირად,

ცხოვრებას გვიქმნის, ძმა, ძმის სიკვდილს,

უკვე მერამდენედ ხელის თითებზე

ითვლის...

ადამიანი დედამინაზე ძმის მკვლელად

მოვიდა?!

და რაც დღეს ხდება ახლა ნურავის

გვიკირს...

და რა ხდებოდა? გული რად ინვის?

ამინდი იცვლებოდა, ცა ბნელდებოდა,

ღრუბლები ერთმანეთან საომრად

ემზადებოდა,

ცაზე მეხი გრგვინავდა, ცეცხლის ჯვრებს

კვდებიან...

ხატავდა, ტაძრები ინგრეოდა, მღვდლები

მრავლდებოდნენ,

ჯვარის გადაწერით ხალხს აპრმავებდნენ,

საგალობელი სხვადასხვა ხმაზე ისმოდა,

ბგერები ნოტებში ვერ ჯდებოდა,

სამყაროს ყველა კუთხიდან დაწყვეტილ

სიმებზე,

ვიოლინოს მგლოვიარე არია ისმოდა...

ტაძრებში ხატებს ფერი ეცვალათ,

უხმოდ ტიროდნენ,

მამაცაცები, წვერ-ულვაშის სანაცვლოდ,

ნაწავებს იზრდიდნენ, ბაბთით

იკრავდნენ...

ქალები მინაზე ვერ დადიოდნენ,

სიმაღლისკენ იწევდნენ,

ცა უყურებდნენ, სული არ ჰქონდა,

სხეულის ძღომაზე ფიქრობდნენ...

ერთი იუდა ათასად გამრავლებულიყო,

ტახტისთვის იბროდნენ, ქარხნებს,

ქალაქებს,

მიწებს მილიონებში ჰყიდდნენ,

შეშინებულ, დამშეულ ხალხს,

დაბალი ფასით იმორჩილებდნენ,

ქუჩებში გამოდიოდნენ, სამშობლოს

დროშას, ხელში უკულმა იჭერდნენ...

წყლები გამქრალიყო, ტბები დამშრალიყო,

მეთევზეები ქვიშაზე მოფარფატე თევზებს,

ანკესის გარეშე, ხელით იჭერდნენ...

გუშინ ნაშონი ბევრი ლუკმა, დღეს

ცაფა იყო,

აღარ ჰყოფნიდათ... მამლები

გათენების შემდეგ ყიოდნენ,

დაბნეული ხალხი ვერ იღვიძებდა...

სამშობლოსათვის დალუპულ გმირების

ხსოვნას,

ტალახიანი ფეხით თელავდნენ...

ბედშავი გლეხი სულში შემოჭრილ

მჭრელ ლახვარს

გრძნობდა, რომ შეპარვით შედიოდა,

გაინძრეოდა და

სატევრის წვერი უფრო ღრმად

ჩაერჭობოდა...

დღეს სულ სხვა მგლოვიარე სიმების ზარია,

დრომ მოკლა დრო, ცა კიდევ მეტად შავია,

დიდს, პატარას, სნეულს თუ ჯანმრთელს,

სიკვდილმა ერთიანად ხელი დარია...

მოვიდა შოკი, მოულოდნებობა,

სიცოცხლის ნგრევა,

უდაბნოში დაკარგული გრძნობა და

ცაზე ვარსკვლავთა

ამპლიტუდების რხევა, ცის ბადეს

ქვემეხებით ნგრევა....

მინაზე ათასობით დანგრეული სახლი და

დამწვარი ტანკების,

რაკეტების გროვა, ორი დემონის

„კაენისა და აბელის“ ბრძოლა...

ორი ძმა,

თეიმურაზ ლანჩავა

ჩაკეტილი ხარ საკუთარ თავში,
მარადისობას დუმილით ებრძევი,
პატარავდება სამყარო თვალში,
და დედამინის ჭრიალებს დერძი.
საკუთარ ფიქრში დაეძებ საშველს,
და ფიქრის იქეთ მთვლემარებს სივრცე,
ვერავის ამჩნევ, სიავის დამშლელს,
გრძნობ მგლოვიარის სამოსელს იცმევ.
წრიალებს წრდილი, ცდილობს გაქცევას,
და გეშინია უჩრდილოდ ყოფნის,
და ელოდები ქვეყნის დაქცევას,
დასამშვიდებლად სიზმრები გყოფნის.
გეძლევა შანის-გაექცე შენს თავს,
იფრინო ცაში, ფრენის დროს არჩევ,
თავისუფლების სიმბოლო გერქვას,
გაექცე დროს და დროშივე დარჩე.
თავდავინყების გეძლევა შანისი,
და სამუალება-სურვილს მაღავდე,
შემოეცალათ კოშმარებს გარსი,
და ვარსკვლავები დაპატარავდნენ.
გადახნეს წლები ფიქრებმა, თესეს,
მოულოდნელი ქარები კვნესის,
და შეეპარათ ტკივილი ფრესკებს,
გაუგებრობას ვერავინ ვერ ხსნის.
ვერ ამოძვერი, ვერ უღალატე
სხეულს თიხისგან შეთითხნილ ჭურჭელს,
არ შეგიძლია თავს უმაღავდე,
მოუთმენლობა გულს როგორ უჭერს.
ნაშალეს წლებმა დღები ყოფის,
პატარავდები და მარტივდები,
ახლა ცრემლისთვის ტკივილი გყოფნის,
და გრძნობ, დრო მოვა, არ ატირდები.
კამათობ თავთან, დაეძებ სიბრძნეს,
რომ შეარიგო გულთან გონება,
განწყობა სულ სხვა შინაარსს იძენს,
ძნელდება ახლის გამოგონება.
ვადა გასვლია, თითქოს სამყაროს,
იცრიცებიან დროის ხედები,
და სული ცდილობს ხორცობან გაგყაროს,
სამყაროს იქეთ ვერ იხედები.
ვერ გრძნობ, რომ კიდევ არსებობს ზეცა,
არსებობს მინა, ცა და ხმელეთი,
ხარ მოვლენილი გაუგებრობად,
და მარტობას ებრძევი შენ ერთი.
ჩაკეტილი ხარ საკუთარ თავში,
მარადისობას დუმილით ებრძევი,
პატარავდება სამყარო თვალში,
და დედამინის ჭრიალებს დერძი.

ვერ გავეპარე ქუთაისს,
ვერ ვიარსებე შემკრთლმა,
ვერ მოვახერხე შორიდან
მოკითხვა შემომეთვალა.
ვერ დაუუკარგე ბავშვობას
ოცნებით სავსე გზა-კვალი,
ვერ მოვუყევი მომავალს
გამოგონილი ზღაპარი.
შემოვრჩი დღევანდელობას,
გაუმხელელი დარდივით,
ჩემი პატარა ოცნების
მოკრძალებული ადგილით.
ვერ გავეპარე ქუთაისს.
ვერ ვიარსებე შემკრთალმა,
ვერ მოვახერხე შორიდან
მოკითხვა შემომეთვალა.

ყველა დღე მოკლულ ჯარისკაცს ითვლის,
ყოველ დღეს დროის მოაქვს ბრალდება,
და ნახევრდება სიცოცხლე თითქმის,
განახევრება სიკვდილს ბრალდება.

ყოველ დღეს მოაქვს მწუხრის შეგრძნება,
უთანხმოება სინანულს მარხავს,
ყოველ დღე სიკვდილს სიტყვა ეძლევა,
და ყოველ ტკივილს ცრემლები ახლავს.
ვერ გაუყვითა მინა და წყალი,
დავინყებიათ სიცოცხლის არსი,
თითქოს სამყარო გამხდარა მწყრალი,
გაბოროტებულ ურჩეულის მსგავსი.
მარხავნე ბავშვებს, ვეღარ ნახავენ
სიხარულს მკვდარი შვილის დედები,
გთხოვთ, შეაჩეროთ ომი ახლავე,
მზადა ვარ, სიკვდილს მე დავნებდები.
ღმერთი ერთია, ჩემთვის ერთია,
მტყვანი, მართალი, თუ გსურთ მიჩივლეთ,
თუ შეგიძლიათ, დრო შეაჩერეთ
და დედამინა გადამირჩინეთ.

გმადლობთ თუ ვნების ცეცხლი შეგყარე,
გადაგდე ჩემი ვნების ალმური,
თუ აეტუზა ლექსი შენს კარებს,
გასწავლა სევდა და სიბრალული.
გმადლობთ თუ შენში შემოვალნიე,
გამითავისე, რაც ვარ მიგრძენი,
არ მიგატოვებ მე ისევ მოვალ,
მე კიდევ მოვალ თუ შევიძელი.

ალარ განვიცდი, რომ სხვასთან ცეკვავ
და უცნობივით მიმზერ მალულად,
გადიკისკისებ თითქოს ჩემს ჯიბრზე,
გამოაპარებ მზერას ქალურად.
შენ მუდამ ღვთიურ სურნელს აფრქვევდი,
ვარსკვლავებს კრეფი ხელით ზეციდან,
მოხდა ისე, რომ გადასხვაფერდი,
მე იგივე ვარ, ან რა შემცვლიდა.
ერთი ნაბიჯი გაშორებს ჩემს თავს
სუნთქვაც კი მესმის, ცერცეტობ ძალად,
მაგ კაცის გვერდით თოვზინას გავხარ,
ხელს შეგავლებ და იქცევი ქალად.
ალარ განვიცდი, რომ სხვასთან ცეკვავ...

ვნუხვარ, ზამთრის დღეებს ვნუხვარ,
თუმცა თოვლი სპეტაკია,
ჩემს თავს ვეუბნები, მძულხარ,
ყველაფერი სპექტაკლია.
მარად მწვანე ნაძვებისკენ
ყრანტალი თუ გამახედებს,
საქმე მიდის გაძლებისკენ,
ზემიმ აქვთ ამ თაგედებს.
აქა-იქა შიშნარევი
ბეღურა თუ გადაიფრენს,
ფაფუკ მხრებზე, ფაფუკსავე
თოვლის ფიფქებს გადაიფრენს.
ნისლი ფარავს, ალარ ჩანან
თოვლიანი მწვერვალები,
სარკეს ვმალავ, მეტიჩარა,
საკუთარ თავს ვემალები.
ვნუხვარ, ზამთრის დღეებს ვნუხვარ,
თუმცა თოვლი სპეტაკია,

ჩემს თავს ვეუბნები მძულხარ,
ყველაფერი სპექტაკლია.

ფოთლები დამარხეს ხეებმა,
დღეები ღამეებს მარხავენ,
ძვალ-რბილი გადალრღნეს დღეებმა,
ამ საუკუნესაც დახავენ.
ნლებისგან სახსოვრად რა დაგრჩა,
დალლილი სხეული, სიმწარე,
გგონია იმედი გადარჩა,
გგონია გადარჩა სამწვანე?
მთავრდება რაც ერთხელ დაინყო,
რაცდემდე მოყვა და გმართავდა,
გათავდა, ეს წუთისოფელი,
გათავდა, გათავდა, გათავდა...

ნამოხვეტავს ფოთლებს ქარი,
ქარი ფოთლებს ნამოხვეტავს,
ღამე შეივსება მთვარით,
მთვარით შეიმოსავს ხეტანს.
ვითვლი მწვანე ფოთლებს, ვითვლი,
ხის გარეშე დარჩენილებს,
დღეებს ვითვლი მიმოფანტულს,
ფიქრს რომ არ აგარჩევინებს.
და თავს ვირთობ შორეული
ახლობლების გახსენებით,
ოცნებებში შემობრძანდით,
ნებიმა და დასველდებით.

სამშობლო ჩემთვის გულია,
ჩემს გულის წუხილს ვერ ხსნაან,
ყველა ისარი მე მხვდება,
როცა სამშობლოს ესვრიან.
გამბედაობას თუ მიქებთ,
ვამაყობ, უფლის ხვედრია,
ბედნიერი ვარ, გულს იქეთ
არასდროს გამიხედია.
ბევრი სულისგან გაძარცვეს,
ახლა მარტოა, ესხმიან,
ვგრძნობ ყველა ტყვია მე მხვდება,
როცა სამშობლოს ესრიან.

არაფერი ახალი,
ყველაფერი უცვლელი,
მნერალ ჩეხება ოცნება,
ფანქარი და ფურცელი.
ფანდური და გიტარა,
ვინ ალირსებს როიალს,
ნავა, ცაში ოცნებით
მთელს სამყაროს მოიარს.
კანტი-კუნტად ნაჰყვება
ცოტა ტაში, მეითხელი,
ნაღდი შემფასებელი,
ამბავის გამკითხელი.
ნაიყლებს საფიქრალს,
რომ ზეცაში ატაროს,
რომ ცრემლებად ტკივილი
წვიმას გამოატაროს.
არაფერი ახალი,
ცრემლი მუდამ ცრემლობდა,
მტანჯავდა უშენობა,

ვერ გითხარი, მრცხვენდა.
შევეხიზნეთ ერთმანეთს
ცად აწვდილი ქოლგებით,
ისევ დავუბრუნდებით,
ვისაც ახლა ვშორდებით.

არაფერი ახალი,
ახალიც ხომ ძველია,
თავს ვიტყუებთ ყოველთვის,
რომ ახალი წელია.

მეკითხებიან, ხარ კმაყოფილი,
დროში, რომელშიც ცხოვრობ, არსებობ?
გული, გონება მაქვს გაყოფილი,
კმაყოფილების რა მოგახსნო.
მეკითხებიან რა უფრო გტანჯავს,
ლუკმა პურისთვის თაკილობ გარჯას
თუ უშედეგო დღეებს მისტირი,
მოულოდნებლად ასე რომ ხარჯავ.
დრო აჩქარებულს მისინჯავს მაჯას,
კიდევ ბევრ რამეს მეკითხებიან,
ჩემი პასუხი მოითხოვს გარჯას,
რაც ცოტას ვტოვებ, მეტი მხვდებიან.
დუმილი მიჯობს, მაგრამ ვერ ვშვრები,
ვერ ვეგუები დარდს და ვთაკილობ,
რომ მეკითხები, მართლა თუ მისმენ,
ვცდილობ რაიმე არ მოგატყვილო.

ვაი, მას, ვისაც თოვლი ახურავს,
გატეპნილია თოვლი ფეხებით,
ვისი სიმშვიდეც ზეცის სახურავს
ამშვიდებს მზერით რომ ვერ ვეხებით.
ვაი, მას, ვისაც არ ელოდება
სითბო ოჯახის და ცეცხლი ბუხრის,
ვინც ანი აღარ განმეორდება,
შეგუებული ფიქრსა და წეხილს.
თოვლის კაცები თოვლიან ქუდებს
უხდიან, ზამთარს ესალმებიან,
არ ახსოვთ როგორ მოვიდნენ დღემდე
და ფიფქებს ცამდე ემგზავრებიან.
და ჩენენ ვრწმუნდებით, თბილია თოვლი,
რადგან ბავშვობის ბურუსში გვახვევს
და გვიბრუნდება ბავშვობა თრთოლვით,
რომ შეგვაგულ დაკარგულ სახელს.

საოცარია სიკვდილს გაჩვევენ
და ფერად სიზმრებს ძილში ნახულობ,
ათაში ერთხელ აღმოგაჩენენ
და მოლოდინში მყოფი მარხულობ.
საოცარია ვიღაცა გითვლის
დღეებს დარჩენილს, ტკივილს გიმატებს
საოცარია, მთავრდებით თითქმის,
როგორ ახერხებ მაინც გიყვარდეს.
საოცარია ცრემლში ბანაობ,
მაშინ მთავრდები, როცა ინყები,
შენზე ამბობენ დაგვიმალაო,
არ წუხარ თუ კი გარდაიცვლები.
საოცარია ბეგედ თამაში
და შენ ახერხებ თამაშს რითმებით,
შენახარ ერთი, რაარის ცუდი
თუ ყველა ვინც ვართ შენად ვითვლებით.
შენ შეეჩივე დროს და მოთმენას,
ცრემლით აყუჩებ იმედს და ტკივილს,
უსმენ სიმშვიდით ყველა გოთვერანს,
შენი სიცილი ტკივილშიც ტირის.

ბაგრატ ბადიძი

ლოცვა

უფლის ქეო, ჩვენო დიდო მესია,
ეს ქვეყანა შენი მოსამწყემსია.

კრავი ღვთისა, შენს წინაშე უბრალო,
შეიფარე, ჩვენო დიდო უფალო.

მეორ ეყავ გულს სწეულს და ჯავრიანს,
ჩემი რწმენა შენი წმინდა ჯვარია.

ჩემი გული მაცდეურს არ ემონება,
შენ ხარ ჩემი ხსხა და სულის ცხონება.

უფლის ქეო, ჩვენო დიდო მესია,
ეს ქვეყანა შენი მოსამწყემსია.

არის მოცარტი
და სალიერი,
სადა აქეს ამ ცას
დასალიერი?

როცა ყველაფერს ვკარგავ,
როცა არა ვარ კარგად,
როცა ძალიან მიჭირს,
მომეცი თმენის ნიჭი.

უსათაურო

1.
ის მაწებებს, რომ ჩემი და
არის ძლიერ, ძლიერ ავად...
რომ ტკივილებს ვეღარ ითმენს, ეს მაღლნებს თავისთავად.

მეგობრები განიცდიან, ნერვიული არის ფონი,
დილიდანვე რეკაგს ხოლმე ჩვენთან მათი ტელეფონი.

მოყვრის გული მოყვრისათვის მუდამ „ლია ბაქანია“,
მოგვიკითხავს, გვეფერება ჩვენი ლალი არქანია.

თბილისშია, მას არა აქეს ქალაქარეთ დაჩა, რანჩო,
ეს მანანა ფხალაქა, მოგვიკითხავს ხოლმე ბანჩო.

ომბა ის ჩვენი აფხაზეთა მოითარება,
მაგრამ ზარქუა არიალნა ანუ „არქა“
დღესაც ის არის, რაც იქ იყო: სიკეთით სავსე,
სიკეთ ყველაგან სიკეთა, ასეა, ასე.

რა კარგი ქალია ხათუნა გოგუა
და მისი შეილები ლიკა და მარიკა,
ერთიც და მეორეც რა კარგი გოგოა,
სიკეთეს თესავენ კარდაკარ, კარიკარ.

პენსიონერი როცა თავის სოლიდურ თანხას
რიცხავს მეგობრის ანგარიშზე, რა ქვია ამას?
ასეთ უმწივლო ქალბატონებს განა ბერენ ნახავ?
ფული სჭირდება მეურნალობას, ექიმს და ნამალს.

არის არქა, მეგობრებო, ოთხმოცდათი
წლის ქალბატონი (ხათუნა კი ოთხმოცის გახლავთ),
ქალბატონებმა არ იცავ რა არის დალლა,
წელთა სიმრავლე აღარაფერს არ ნიშნავს მათთვის.

2.
საჭირო გახდა ჩემთვის გულის იპერაცია,
სახლი გავყიდუ, ვიგირავეთ თბილისში ბინა.
ერთ წელიწადში შეიცვალა სიტუაცია...
დავკარგეთ ფულ და პრობლემა თავი იჩინა.

როგორ აღვნერო ახლა ჩვენი განამანია,
ერთმა თაღლითმა რაც ჩვენ მაშინ დღე დაგვანია.

დავიქირავეთ თითქოს ბინა, მაგრამ თაღლით
აღმოჩნდა სახლის კომენდანტი... მოვკავეთ თითქო,
მან ჩვენ ფული მითვისა და მიმალი.

რა უნდა გვექნა? შევეხიზნეთ „სამხედრო ქალაქეს“.

ზოგ ჩვენს ახლობელს არ ადარდებს ჩვენი ამბავი,
მოულოდნელი, ანერილი, დაულამბავი.

რადგან არ ვიცი მათებურად „ფულის კეთება“,
თავს იფახებნ, მე ვგონივარ „ხელმოცარული“,
უცხოა, უცხო მათთვის ჩემი სულისკეთება,
ღმერთმა შეუნდოთ, ღმერთს დიდება, ეშმაქას არული.

...მოყვასო ჩემო, მოყვასს შენსას ზურგი აქციე?
უფალი როგორ გაპატიებს ასეთ საქციელს?

ვთქვათ და ქუჩაში გამოაგდეს სუსტი, საწყალი
მოყვასი შენი, უბრიაო, უმისართო,
ნებალიც კი აღარ მიაწოდე, უბრალო წყალი?
როგორლა იტყვი ამის შემდეგ: „მოყვრები ვართო?“

ეკლესიაშიც შეხვალ ხოლმე, დაანთებ სანთელს,
ზურგ შეაქცევდი მოყვასს სენსას, ღმერთი რომ გწამდეს?
ერთ კლინიკაში ორი კვირა ჩემი და ინგა,
მე კი მეორე კლინიკაში ვინექი ამ დროს,
შენ ეს იცოდი, მე კი გულში ის ჩამრის ხინვად,
რომ არ აღმოჩნდით ზოგ-ზოგები ერთგული, სანდო.

ვხედავ: წყდებიან ვარსკვლავები ცას პანტა-პუნტით,
ათი წლის წინათ ჩემს მტკივან გულს დაადეს „შუნტი“,
ახლა კი ჩემს გულს ჩაუყანეს მტკალის „სტენტი“,
რას ვითქირებდი ამდენ რამეს თუ მოყითმებით.

საერთო ჯამში ეს „ინფარქტი“ მერვია სამჯერ,
ვერ გამიგია, ასე უღლოთოდ რად დავისაჯე?

თაგა არ ვიზოგავ, როგორც ვირი ან „დროგის ცხენი“,
კაცი არ დადის ცისქვეშეთში ჩემგან ნაწყენი.

ელიოზივით მეც ცის გახსნას უნდა ველოდო?
მოვა ვიღაცა ლეთისნიერი ან სულაც „გოდო“.

მოვა პაატა შამათავა — ჩვენი დისშვილი
მოვა ჭაბუკა შამათავა — ჩვენი დისშვილი,
მოვა ქრისტინე ნისლიძე — ჩვენი რადიო
გამორჩეული: მოყვრისადმი უებრო კრალით.

თუმცა არა ვარ გულთმისანი, მჩხიბა-მჩხრეელი,
არ მიგატოვებს გასაჭირში ნანა ჩენენელი.

თქვენ უზრუნველყოფა ავადმყოფთან ექიმის ვიზიტს,
რამეთუ ლერთი სკეთისა შიგ გულში გიზით...
თქვენ ამარაგბდო ჩემს დაიკოს ძერი წამლებით,
სხვის გაჭირვებას თქვენ არასდროს დაემალებით.

წუხელ ტეკივილი შეწუხბულმა
ჩემმა დაიკომ ლამე ათია...
ჩვენი ტკივილი თქვენ მიგაქვთ გულთან,
თქვენისთანები იშვიათია.

შენ ჩენი და ხარ უმრწემესი, ძვირფასი ნანა,
ცით მოვლენილო, გულკეთილო, უსპეტაკესი,
არ მეგულება ცისქვეშეთში სხვა შენისთანა
და შენს სიკარგას ხოტბას ასხამს ეს ჩემი ლექსიც.

შენა ხარ სავსე საწყაული,
შენ ყველა გემადლიერება,
შენა ხარ უფლის სასწაული,
სიკეთის განსახიერება.

ამბობ: „შემთხვევით არაფერი არა ხდებაო,“ —
ეს თუ ასეა, შენ ყოფილხარ ღვთის სახუქარი...
შენ სინათლე ხარ, მხარში გიდგას რაინდი ქმარი,
გვემაყები და გვიყვარსარ, ძვირფასი დაო.

ხარ თავმდაბალი, თავაზიანი,
კეთილშობილი ადამიანი.

...„მოინახულეთ პატიმარი და ავადმყოფი“, —
აი, რას ამბობს მაცხოვარი, იქვე ქრისტე.
უნდა ახსოვდეს ადამიანს მის ირგვლივ მყოფნი,
გული არ უდელთ ამპარტავნებს და ეგოისტებს.

„მიეცით და მოგეცემათ თქვენ,“ —
აი, რას ქადაგებს ბიბლია.

ადამიანო, სიკეთე ჰემერი,
სიკეთის თავისი ხიბლი აქეს.

„გიყვარდეს მოყვასი შენი,
ვითარცა თავი შენი.“

ამას გვექადაგებს სახარება.
დიდია თქვენი დახმარება.

რა საჭიროა ბევრი ჩიჩინი
(ერთი მზე ათბობთ ვარდსა და ეკალს).

ზოგ „მოყვასი“, ნახვას ვინ ჩივის, —
ტელეფონითაც არ დაგირევაგს.

ტირის ჩემი და: „მიძველეთ რამე...“
არ შემიძლა ჩემი დის შველა...
ეს სინამდვილე მტანჯაკს, მანამებს...
შუალამეა, დრო გადის ნელა.

და ნახევარი საათი გადის,
მაგრამ არ მოღის ჩვენთან „სასწაული“,
რასთან გვაქვს საქმე, ეს არის ცხადი
ამსოფლიურო ჭუჭყოდ და ქაფო...

იტყვიან ხოლმე: „დროა მკურნალი“,
დროს კა არა ჰყავს დედა და მამა...
აფხაზებიდან დევნილ უზრნალისტს
დრომ ტკივილები ვერ დაუამა...“

ვეღარ უზუჩებს ტკივილს მალამო,
აქვს ტკივილები გაუსაძლიასი...
როგორ აღწერო, ჩემო კალამო,
რა კოშმარებიც ტანჯავენ ძილში.

ასეთი ყოფა ჩემს დას დას აბრაზებს
(ხმრად ეწყება მის გაშემძება).
თქვენ რომ არსებობთ ამ ქვეყანაზე,
ეს ჩევნ ძალიან გვენუგეშება.

ხართ მოყვასისთვის იმედი, სასო,
როგორც ემბაზი სინათლით საგვე...
თქვენისთანებზე იტყვიან ასე:
„საკუთარ პერანგს ჩაცმევს სხვასო“.

როგორც აბბობები: „გვარზე ხტის კვიცი“,
თქვენ შვილებიც, მე როგორც ვიცი,
თქვენს გზას ადგანა: და ტკივენ მმართებს
დაბადებულნო წმინდა გვრიტებად,
თქვენი ღმერთია ტკივილება.

„ლამაზ სხეულში ლამაზი სული“, —
ასე ამბობდნენ ხოლმე წარსული
დროს ფარეში, ძველი ბერძნები,
ხოლო ეს ლექსი თქვენ რომ გეძღვნებათ
როგორც სულიერ არისტოკრატებს,
თაყვანისცემა მე თქვენი მმართებს
დაბადებულნო წმინდა გვრიტებად,
თქვენი ღმერთია ტკივილება.

ვინც წნევიბრივად სრულყოფილი არის ქმილება,
აქვს შინაგანად მას სიკეთის მოთხოვნილება.

მადლობა კოტე კობახიძეს და ნანა ჩენენელს,
თქვენ გაიხარეთ, იდლეგრძელეთ, უფალი თქვენებენ.

სიმონ ზაქარაია

გია კვაშილავა 15 წლის იყო, როცა 1989 წლის 13 სექტემბერს გაზეთ „სახალხო განათლების“ ფურცლებზე წაიკითხა უძველესი ქართული დამწერლობის შესახებ ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის ნინო კოლურაძის არც ისე ვრცელი სტატია „ფესტოსის დისკოს საიდუმლო ამოხსნილია?“ (პ. ძებიშის ნაშრომების გამო). მასინ გია კვაშილავას ახალი დამთავრებული ჰქონდა ქუთაისის კომაროვის სახელობის ფიზიკა-მათემატიკის სკოლა და ემზარებოდა უძალეს სასწავლებელში ჩასარიცხად. აღნიშნული სტატია იძენად მშობლიურად მოეჩენა გ.კვაშილავას, რომ თავისთვის დარწმუნებით ჩაიღაპარაკა - „ამ ტექსტს მე ნავიკითხავ“ - იმ დღიდან მოყოლებული, არც ერთხელ შესუსტებულა ის დიდი სურვილი, რომელიც ბერკეტად გამოიყენა მისი უძძიმესი და ურთულესი იდეების გადასალახად. დაინტერესოვა „ფესტოსის დისკოს“ ამოხსაკითხად.

ცოტა რამ არეალოგების მიერ „ფესტოსის დისკოს“ აღმოჩენის შესახებ

საპერძეოთის კუნძულ კრეტაზე, საარქეოლოგო ქალაქ ფესტოში, მინოსის სასახლის ნანგრევების გათხრებისას, იტალიელმა არქეოლოგმა ლუიჯი პერნიემ, 1908 წლის 3 ივლისს აღმოჩინა თიხის მრგვალი ნარჩერებიანი დისკო, რომლის დაიამტრი 16 სმ-ია, სისქე არათანაბარია და უდრის 1,6-2,3 სმ-ს, წონა 380 გრ-ია. სახელწოდება ფესტოსის დისკო დაკავშირებულია იმ ადგილთან, რომელშიც ის მონახეს არქეოლოგებმა.

„ფესტოსის დისკოს“ აღმოჩენიდან იწყება მისი მრავალმხრივი შესწავლა მსოფლიოში დარგის აღიარებული სპეციალისტების მიერ, ზოგირას სწავლობდა და ზოგი რას. იყო ინდივიდუალური და ჯაფური გამოკვლევები, თუმცა ამათი შეგროვება, ტყუილ-მართლის გარჩევის მცდელობა მთელი 80 წლის განმავლობაში ინტენსიურად ნარმოებდა, მაგრამ საპოლოოდ მაინც ვერ მოხერხდა რეალური შედეგების მიღწევა.

პირველი იყო „ფესტოს დისკოს“ ნარჩერების სავარაუდო დატარიღება. კუნძულ კრეტაზე არტურ ვენსის მიერ არქეოლოგიური გათხრების დროს მინის სხვადასხვა სიღრმიდან და შრეებიდან ამოღებული ქეგლები და ნივთები, რომელიც ერთმანეთისაგან საკმაოდ განსხვავდებოდა, მიეკუთვნებოდა ძირითადად შუამდინარეთსა და ეგვიპტეში დამზადებულ ნივთებს, რომელთა დათარიღება და ასაკი წყაროების მიხედვით ზუსტად იყო შესაძლებელი. აღმოჩენილ ქეგლები და ნივთები ჩამოარიცნა და დაუკავშირდა ადრე მინოსური პერიოდი და შემდეგ 1600-1250 წ.წ. ასეთი არქეოლოგიური დაყოფის საფუძველზე ევანსმა უწოდა მინოსური კულტურა და იგი დაპყო სამ ძირითად პერიოდად: პირველს მიაკუთვნა ადრე მინოსური პერიოდი ძვ.წ. 3000-2200 წ.წ. მერეს შუამინოსური 1850-1600 წ.წ. მესამეს გვიან მინოსური პერიოდი - 1600-1250 წ.წ. ასეთი არქეოლოგიური დაყოფის საფუძველზე ევანსმა კლასის ხაზოვანი და მისი მონათესავე - „ფესტოსის დისკოს“ დანერის თარიღი მიაკუთვნა 1850-1600 წ.წ. ანუ შუა მინოსურ პერიოდს, რომელ დაყოფას დღესაც არ დაუკარგავს კუთ-

ვნილი მნიშვნელობა. ყოველ შემთხვევისათვის ეს დოკუმენტი გ.კვაშილავას მიერ სწორად იყო მიჩნეული და მისი გამოკვლევები აგებულია ამ მონაცემების საფუძველზე.

სხვადასხვა ქვეყნების მეცნიერები აღიარებენ, რომ იმ ხალხმა, რომლებმაც შექმნეს „ფესტოსის დისკო“ და მისი მონათესავე ხაზოვანი დამწერლობა. მათ დააფუძნეს პირველი ევროპული კულტურა და ცივილიზაცია ხმელთაშუა ზღვისპირეთში. ახლა დასადგენი გახდა რომელი ავტოქტონური ხალხი ცხოვრობდა იმ პერიოდში ხსენებულ მიწა-წყალზე.

მეორე მიზანმიმართული მკვლევარი პერბერტ ძებიში, რომელიც თავის მონოგრაფიაში დარწმუნებით წერდა „იბერიულ-დმეროთების ენა“, „პელაზგური-იბერიული ენა“, „პელაზგიური ენა ქართველურ ენათა დედა“, აქედან გამომდინარე იგი წერდა, რომ „ფესტოსის დისკოს ნარჩერის ენა პროტო-ქართველურ-კოლხურია“.

და მესამე ამ გამოკვლევების გვირგვინი გია კვაშილავა, რომელიც 1990 წლიდან მუშაობს კუნძულ კრეტაზე აღმოჩენილი პირველი ბეჭდვითი დოკუ-

31 ოქტომბერსა და 1 ნოემბერს ლონდონის სიძველეთა შემსწავლელ საზოგადოებაში, სადაც გაიმართა პირველი სამეცნიერო კონფერენცია, რომელიც დააფინანსა საერთაშორისო კონფერენციის საბჭომ, რომლის შემადგენლობაშიც შედიოდნენ დოკტორი ჯერომ აიზენბერგი (თავმჯდომარე), დოკტორი მარკ მერონი, დოკტორი პიტერ კლეიტონი და სხვა. კონფერენციაზე სულ ნარდგენილი იყო 100-ზე მეტი თეზისი, რომელთა შორის ოფიციალურად ნაკითხული იქნა 12 მოხსენება, მათ დარღვეული სამოგებულ მიწა-წყალზე.

უძველესი ქართული დამთავრებული გამიზვა გია კვაშილავას მიერ

გია კვაშილავას სამეცნიერო მოღვაწეობის შესახებ

მსოფლიოში გამოჩენილი მეცნიერები, როგორიც არიან არტურ ვეანსი, მ.ვენტრისი, ჯ.ჩერდვიკი კატეგორიულად ამტკიცებდნენ და წერდნენ, რომ „ფესტოს დისკო“ და სხვა ხაზოვანი დამწერლობების ენა არც ინდოევროპული იყო და მით უმეტეს არც ბერძნული. პომეროსის თანახმად არც მინოსი იყო ბერძენი. ეს არქეოლოგიური და მეცნიერული გამოკვლევები სწორ გზაზე აყენებს ახალგაზრდა მეცნიერს არ დაკარგოს ნარჩერების საიდულოების შესწავლაზე დრო. არც იმაზე თუ როგორ იქმნებოდა ქართველური ტომების მიერ „ფესტოს დისკოს“ სილაბუსლოგოგრაფიული დამწერლობები.

ეს ის პერიოდია, როცა ხმელთაშუაზღვის აუხის გარშემო დიდ სივრცეში ცხოვრობდა ავტოტექტონური მოსახლეობა, კერძოდ ქართველური ტომები-პელაზგები და ეტრუსკები (იტალია) მაშინ მათი ცივილიზაცია ტროელებთან და კოლხებთან ერთად აღმავლობას განიცდიდა. ამ ეპოქაში ჯერ კიდევ არ ჩანს პელაზგების კულტურის დეკადანისა - კულტურის დამზადებისას და კულტურის დამზადებისას. „სწორედ ქართველურმა ტომებმა შექმნეს უძველესი ცივილიზაცია, რომელმაც უდიდესი ზეგავლენა მოახდინა მიენებზე და ძველ საპერძეოთზე (ზ.გამსახურდია „ნერილები, ლექსები“ თბ. 1991 წ.).“

პელაზგების ეს უბრნებინვალესი ეპოქა ჩვენგან 4 ათასი წლითაა დაშორებული, მაგრამ საუბრებული დიდ სივრცეში ცხოვრობდა აღმართებული მოსახლეობა, კერძოდ ქართველური ტომები-პელაზგები და ეტრუსკები (იტალია) მაშინ მათი ცივილიზაცია ტროელებთან და კოლხებთან ერთად აღმავლობას განიცდიდა. ამ ეპოქაში ჯერ კიდევ არ ჩანს პელაზგების კულტურის მონაწილებზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. მისი მოხსენების თემა ასეთი გახლდათ: „კლასის ხაზოვანი ნარჩერების საერთო-ქართველურ ენაზე ამოკითხების შესახებ“. მოხსენებაში მან ისაუბრა ნარჩერების ნიშანთა გრაფიკულ მოხაზულობაზე, ფონეტიკურ მნიშვნელობებსა და ტიპოლოგიურ პარალელებზე. ბოლოს გ.კვაშილავას მოხსენების აბსტრაქტი დაიბეჭდა ლინგვისტთა მე-20 საერთო-მორისო კონგრესის მასალებში.

შემდეგ 2018 წლის ბოლოს ბატონი გ.კვაშილავა მინვეული იყო კემბრიჯის უნივერსიტეტში, სადაც წაიკითხა კლასის ხაზოვანი ნარჩერების გაშივრა საერთო ქართველურ ენაზე“. გარდა ამისა ის გახლდათ ერთ-ერთი სექციის თავმჯდომარე, რაზედაც ორი სერტიფიკატით იქნა დაჯილდობული. გ.კვაშილავა ასკვინის, რაზ კლასის ხაზოვანი საერთო ქართველური ტექსტის ლინგვისტთა მე-20 საერთო-მორისო კონგრესის მასალებში.

შემდეგ 2018 წლის ბოლოს ბატონი გ.კვაშილავა მინვეული იყო კემბრიჯის უნივერსიტეტში, სადაც წაიკითხა კლასის ხაზოვანი ნარჩერების გაშივრა საერთო ქართველურ ენაზე კერძოდ მიგნიტო მანაბდინა. მისი მოხსენების თემა ასეთი გახლდათ: „კლასის ხაზოვანი ნარჩერების საერთო-ქართველურ ენაზე ამოკითხების შესახებ“. მოხსენებაში მან ისაუბრა ნარჩერების ნიშანთა გრაფიკულ მოხაზულობაზე, ფონეტიკურ მნიშვნელობებსა და ტიპოლოგიურ პარალელებზე. ბოლოს გ.კვაშილავას მოხსენების აბსტრაქტი დაიბეჭდა ლინგვისტთა მე-20 საერთო-მორისო კონგრესის მასალებში. შემდეგ 2018 წლის ბოლოს ბატონი გ.კვაშილავა მინვეული იყო კემბრიჯის უნივერსიტეტში, სადაც წაიკითხა კლასის ხაზოვანი ნარჩერების გაშივრა საერთო ქართველურ ენაზე კერძოდ მიგნიტო მანაბდინა. მისი მოხსენების თემა კამათი მოპყვება; დოკტ. აიზენბერგი და მე მივესალმებით თქვენს მიერ ამ მნიშვნელოვანი კონფერენციის მსვლელობაში შეტანილ წვლილს.“

მოხსენების დროს წარმოდგენილი იყო მტკიცებულებებისათვის ძლიერ მნიშვნელოვანი მდიდარი კომპიუტერული მასალა, „ფესტოსის დისკოს ნახატისათვის გაშივრა“ კვაშილავის მიერ აიზენბერგი (აშშ) - „მოუთმენლად ველოდები თქვენთან და თქვენს კოლეგებთან შეხედულებას ისტორიაზე“; ჯერონ აიზენბერგი (აშშ) - „მოუთმენლად ველოდები თქვენთან და თქვენს კოლეგებთან შეხედულებას კონფერენციაზე.

ლალი ლაზაშვილი

ართის არია

დღეს გაზაფხულმა კარი გააღია
და მარტის სუნთქვა შენში არია,
მე სიყვარულით რომ გეფერები,
ლამაზო ქალო, შენი ბრალია!

ეგ სილამაზე ლმერთმა გიბოძა,
ევას გრძნობები შენში გარია,
სულ ღიმილები დაგბედებოდეს,
შენთვის უკრავდეს საზანდარია!

შენ სიყვარულის ნაზი სუნთქვა ხარ,
ხარ გაზაფხული კეირთად შობილი,
ამნვანებული პურის ყანა ხარ,
ცის ნამი არი შენი დობილი!

შენ თბილ კერიას სანთლად უნთიხარ,
მხრებზე გასხია ტროფიბის წადილი,
შენ მამაკაცის თბილი სუნთქვა ხარ,
ხელშეუხები თეთრი მანდილი!

ეგ სილამაზე ლმერთმა გიბოძა,
ევას გრძნობები შენში გარია,
მე შენ მოგიძლვენ დღეს ჩემი გული,
შენთვის ვიმღერე მარტის არია!

დ ე დ ა ს

მე შენს სახელზე მოვქარგავ იებს,
თან მივახატავ უამრავ კოცნას,
ქარს გამოვატან სითბოს და ალერსს
და სანთლის ალზე ერთ გამთბარ ლოცვას.

შეახე ხელი, შენი ფიქრია,
ერთი უბრალო დარდი და სევდა,
ბავშობაში რომ ხელს მაშველებდი,
ნუგეშს მაძლევდი, „მოგიკვდეს დედა“.

ახლაც თუ ზოგჯერ უმწეო ვხდები,
შენ უხილავად ჩემს გვერდით გხედავ,
მე მაპატიე, თუ ისევ გიხმობ,
ჩემო სუსტო და ძლიერო დედა.

...მე შენს სახელზე მოვქარგავ იებს,
თან მივახატავ უამრავ კოცნას,
ქარი გადმოგცემს სითბოს და ალერსს,
გამოატანე მას დედის ლოცვა!

ნიკოლოზ გარათაშვილს

საქართველოს იადონი
განა ბევრი ჰყოლია,
ბევრი ჰყავდა ბულბულები
ლექსად რომ უტრთოლია,
პოეზია ქუხდე მაშინ,
ჰქონდა სულ სხვა სურნელი,
მარჯვინე ხორჩით მოვარე ედგათ,
მარცხივ თეთრი ღრუბლი!
უცნაური გრძნობა იყო,
გრძნობა თავბრუდამხვევი,
ტატო, რატომ მიგვატოვე,
ტატო, რატომ წახვედი.
გესმის, მტკვარი რას ბუტბუტებს,
უშენობას განიცდის,
შფოთავს, ბორგავს, გელოდება,

დრო კი გარბის, არ იცდის!
უგზუკვლოდ მიპქრის ისევ
შენი შავი მერანი,
შენი ლექსი მარტოსული,
ნაქცეული მელანი...
მთამინდაზე ო, რამდენჯერ
მთვარის შუქზე დაგლანდეს,
საქართველო ვერ გივიწყბის,
ისევ ხედავს შენს ლანდებს!
გესმის, ტატო, მტკვარი დალესაც
უშენობას განიცდის,
ისევ შფოთავს, ისევ ბორგავს,
დრო კი გარბის, არ იცდის.
სად გეძებოთ, საით მიპქრის,
ბიჭო, შენი მერანი,
შენი ლექსი დაცვარულა,
როგორც ვაზის მტევანი!

დ ა მ ს ა ტ ე

დამხატე, ისეთი დამხატე,
როგორსაც მიყურება და მხედავ,
ცოტა სევდიანი, ცოტა მხიარული,
ასეთს დამხატულე, ნეტა-ვ.
შენ ხომ მხატვარი ხარ, სული დამიხატე,
სითბო დამიხატე მძაფრი,
მერე, მზის სხივების ფუნჯი გადამისვი,
ფრთხილად მომაცილე ჯავრი...
დამხატე, ისეთი დამხატე,
თითქოს, ცის ნაპირებს კვევთავდე,
ქვეწად ლალატასა და ორიკობას,
ვითომ, ვერასოდეს ვერდავდე.
ნახატმი უძირო ზეცა ჩანდეს,
უფლის სამეფო და ტახტი,
გულზე ჩამომკიდე სიყვარული,
რნმენა, იმედი და ხატი!
მინდა, გაზაფხული დამიხატო,
ლამაზ მარგალიტის მძივებად,
მოდი, იაგუნდი დამიხატე,
ქარში რომ ელავდეს სხივებად,
ფუძის ანგელოზი დამიხატე,
ნელან ეზოდან რომ აფრინდა,
ჩემი სალოცავ დამიხატე,
სხვისი სალოცავი რად მინდა!

ლურჯთვალა აპრილი

აპრილი მოვიდა,
ჩამხედა თვალებში
და დიდხანს მიცერა
მოწყენილს, სევდიანს,
ცრემლი შეიმშრალე,
სულ არ გიხდებაო,
ყველა ადამიანს
თავისი ბედი აქვს.
ვდგავარ და შეცცერი
მის სათონ ღიმილებს,
ლურჯთვალა აპრილი
იმედებს მპირდება,
ჯერ ყველა სახლის ქარს
დაირშენს ღილინით,
მერე კი სად წავა,
მე დამიბრუნდება!

მოგორებებს შევაზარე თავი

სევლებური გაზაფხული მახსოვეს,
სილაოთ და სიყვარულით მთვრალი,
მე იმ დღებს ვეფერები ჩუმად,
იმ წარსულში მოვარფატე ქალი.
მზე სხივებით რომ მივსებდა უპეს,
ნუთუ მისგან არაფერი დამრჩა,
მოგორებებს შევაფარე თავი
და ხსოვნაში ის დღეები ჩამორჩა.
დამიბრუნეთ ის ლამაზი წლები,
დამიბრუნეთ სიყვარულის განცდა,
იქნებ, მარტლა გავაყოლე სიზმრებს,
ან წარსულმა ჩამოუშვა ფარდა.
ჩემს წინ მიდის მოგორება ძველი,
სულს მიწენავს, როგორც ქარიშალი,
დააცადეთ, ისევ მოპერეფს ვარდებს,
მოიცილოს ქალმა კაეშანი!

თიქირია ჩუბინიძე

გაზაფხულის მოსვლამდე

ახლა ღელის პირებში
ყოჩივარდა ყვავის.
შორს თოვლი ულაციცებს
მონატრების ყვავილს.
გულო, რად არ კავდები
ვის გაზაფხულს ელი?!
ცრემლის წვიმით ირწყვება
სიყვარულის ველი...
ღრუბლის თეთრი ჰეგასი
ქიმერისენ მიპქრის,
ასე მითავედდება
გულში შენზე ფიქრიც...
ლურჯი ცა მაქვს უფსევრო,
ოცნებების ქილა,
სადაც ღექსად ავანთე
მზელუზლუზა დილა!
ისევ შემოგიდაფენე
ტრფობის წნულით გზები,
ფერად სიზმრად გიგზავნე
სევდის ფასუნჯები...
მაგრამ ერთი დარდი მაქვს,
დარდი ტოლი მთისა,
ჩემი მონატრება ხარ,
თუ იმედი სხვისა?!
ამ გათოშილ სულისთვის,
შენი სითბო მინდა,
ატმის კვირტში ჩავფუთე
სიყვარული წმინდა!

ახლა ზამთრის სუსხივით
მოლოდინი მაკრთობს,
დაისის ჩრდილს გამოჰყევ,
სხვას არაფერს არ გთხოვ!
მირინისის ძაფებით,
მეც მოვეპარგავ იებს...
თუ არ მოხვალ, გაზაფხულს,
ველარ გაპატიებ!

გ ე ნ ვ ა ლ

მე წავალ, რადგან იქნება გვიან,
როცა ყვავილებს მოთოვს ატმები...
შენ ჩემი სულის სახატე გქვია
და მე ხატივით მომენატრები.
მაგრამ ჰო, რა ვენა, წავიდე უნდა
ღამეს განაკრთობს რნმენის კანდელი
და სიყვარული რაც აგრე მსურდა,
დარჩეს სიზმარი კვლავ წუხანდელი...
მე წავალ, ვიცი წასვლა ძნელია,
გამოთხვება სანუკარ ბედთან,
თუ განმორება ჩვენი მხსნელია,
ეს გზა, ალბათ, მეც მიმიყვანს ღმერთან.
მე წავალ რადგან იქნება გვიან,
როცა ყვავილებს მოთოვს ატმები,
შენ ჩემი სულის სახატე გქვია
და მე ხატივით მომენატრები...

ისევ ავად ვარ

სულშიც ღამეა და თითქოს,
რაღაც უცხოს მოველი,
როგორც ჩემს ყურზე მკრთალი კამეა,
კრთება ეს ღამეც სევდის მთველი.
გამიქრა რული სველ თვალებიდან,
ცის სამანს არღვევს მთვარის ნათება

და სადღაც შორი მწვერვალებიდან
დამიპყრეს ფიქრთა ათინათებმა.
უბადრუკ უამის გაცვეთილ კარებს,
ალბათ მეც მალე გამოვისურავ,
მაგრამ ამ ხილვებს, ცის სიანკარეს
მაინც შევადრებ ერთ წრფელ სამდურავს.
კაცობრიობა იქცა ვნების ტყვედ,
ჩამოქცეულა სულის გუმბათი,
ცოდილი მინაზე ველარ შევიტყვე
უფლის სუფევა წმინდა, სულმნათი,
ყველა სიკეთემ დაკარგა ფასი,
ვგავარ უსასო მოხეტიალეს
და დედამინა, მზემ რომ დაქარგა,
თითქოს უულმა შეატრიალეს.
არ მანატრობს სატრფო, მტკივა სამობლო,
მართალს განუდგა მოძმე ყოველი,
თითქოს არ დარჩა სულის სამყოფლო,
შეურყუნელი და მიუნებომელი.
დამე ვარსკვლავთა ხომლებს, მიზიდა
თუმცა სიცოცხლის ალარ მაქვს ჯანი,
ვარ ფრთხებსესხმული, როგორც იზიდა
და მხიბლას მთვარე ზეცის მარჯანი.
უფალს მივანდე სულის ცხონება,
ბედს და სანუტროს ისევ ვემდური
და ცეცხლში წვრთება ჩვენი ცხოვრება,
როგორც ფესტოსის დისკოს ჯედური.

ასეთ ბედს მინდვრის
ყვავილებს ვემსგავსე,
მთელეს და მთელეს ქარებმა.
ამ ბედერულ წუთისოფელსაც,
ნეტავ სად მიეჩერება.
სჯობდა, მხოლოდ მზე მეხილა,
ან ვარსკვლავების მშვენება.
მოვედი ქვეყნად, ვინვალე,
წავალ და რა მეშველება?
მინდვრის ყვავილებს ვემსგავსე,
მთა ნისლის მფენს, პაპის წვერება.
იმ ბედს ვერსაით წაუვალთ,
რაც ცაში დაგვერება.

ცუდარ

ნულარ იკითხავ მიჭირს თუ მილხინს,
ირგვლივ სევდა და ცივი ქარია,
მე ჩემი ბედის ჩამქრალ ვარსკვლავზე
ჯვარდანერილი ვარ, რა ხანია...
პეპელას მსგავსი მქონდა ცხოვრება,
დღეს კი სავსე ვარ სხვა სინანულით,
ალბათ ორ პოეტს ემახსოვრება
ჩემი ლექსები და სიყვარული!
ქარმა გაკრიფა ყველა სურვილი,
ვერც მოლალატე რითმებმა მარგე

როლანდ გიორგაძე

ნიკორა

- მაროო! - პასუხი რომ ვერ მიიღო, უფრო ხმამაღლა დაიძახა, - მაროო! ნეტავ სად დაიკარგა?

შეფიქრანებულმა, შუახანს მიტანებულმა მამაკაცმა სახლის კარი გამოალო, ეზოში გავიდა, მიმოხედა. არავინ ჩანდა კონდარს შესულ ქათმების გარდა, რომლებსაც ყინიჩ მამალი დაჭვოფინებდა და ხანდახან მამაინად შეჰქივლებდა ხოლმე.

სად წავიდოდა, ბოსტანშია ალბათ გადასული, გაიფიქრა და კაელის ხისევნ გაემართა, თავისი ხელით გაეთებულ მოსალენ მაგიდასთან ჩაჯდება, იდავევებით დაყყრდნოდა ხაცნობ ჟეიზაუს შეავლო თვალი. ჯერ ზეცას ახედა, მერე შორეთს მიაპყრო მზრა. ჩანდავალ მზის სხივები თეთრად გადაპენტილ კავასონს ცისარტყელას ფერგბში ხვევდა. საოცარია სამყარო, იდუმალებით სავსე და უზომოდ ლამაზი. დიდება შენს გაანგებულებას უფალო, ერთ მხარეს ცისეკნ ამართული თოვლიანი მნევრევალი, მეორე მხარეს კი დაყურსული შემოყვარები - სურნელივანი ხაყუფით დახუნდლული, ნაჯაფური ბერიკაციით წელში მოხრილი ხები, ტალავერს შესული დაუღალავი ფუტკერების გამაპრეუბელი ზუზუნი. ფრთხოების არ იკითხავთ? დაუპატიჟებლად, შინაურივით შესვეინ დამკვრახულ მტევნებს და დათაფლულები ისეთ გალობას ნამონიერებნ თავს დაგავინებენ და სააქსო მოგწყვეტენ.

წამარი გარინდებიდან გამოსულმა კაცმა ბოსლისაენ გასწია და ისევ დაიძახა:

- მაროო!

ხომ მშენდობა ნეტავ ჩემს თავს? შეფუცხუნდა კაცი.

- რ იყო, რ მოხდა შე კაცო? - ქალმა ჯერ თავი გამოყო, მერე განზე განეული ხელები - ერთში თუჯია ეჭირა, მეორეში კი მოსარევი თხილის ჯოხი.

კაცს გულზე მოეფინა და ხუმრობის ხას-იათზე დადგა.

- რავა ნანილ-ნანილ გამოდიხარ შედალოცვილო, რამდენი ხანია არ მინახახეარ, გამოდი, დამწახევე, გადამელია გული.

- შენ გებუმრება ნიკიფორე და ახლა მე მკითხე?

- რა მოხდა? - დასერიოზულდა კაცი.

- ძალინ შემაფიქრიანა ჩვენმა ხარმა, კოჭლობს ძალიან. ისევ გაუსივდა ფეხი, - თქვე ქალმა და კაცთან ერთად ბოსელში შევიდა.

- ნიკორა, ჩემო მეგობარო, რა მოგივიდა, წოლისა და კოტრიალის დროა ახლა?

ხარმა ბრიალა თვალები მოსულებს შეანათა და დაიბლავლა, თითქოს თქვა: იტყვი რა შენც ნიკიფორე, ყელში ამომივიდა ამ საბნელეში ყოფნა და კოტრიალი. კაცი ხარს მიუახლოდა, ქედზე ხელი მოუსვა, რქებსაც მისწოდა, შებლიც მოფხანა და ყურში ჩასჩურჩულა:

- ახლა დალატი იქნება, ბიჭო? მთელი წლის ნაამაგარია დასაბინაებული. გამცალეს ჩიტებმ, ცოტაც და დავრჩებით ულვინოდ.

წამარი გებუმრება ნიკიფორე და ახლა მე მკითხე?

- რა მოხდა? - დასერიოზულდა კაცი.

- ძალინ შემაფიქრიანა ჩვენმა ხარმა, კოჭლობს ძალიან. ისევ გაუსივდა ფეხი, - თქვე ქალმა და კაცთან ერთად ბოსელში შევიდა.

- ნიკორა, ჩემო მეგობარო, რა მოგივიდა, წოლისა და კოტრიალის დროა ახლა?

წამარი გებუმრება ნიკიფორე, უნდა მოგიმოვიდა ამ საბნელეში ყოფნა და კოტრიალი. კაცი ხარს მიუახლოდა, ქედზე ხელი მოუსვა, რქებსაც მისწოდა, შებლიც მოფხანა და ყურში ჩასჩურჩულა:

- ახლა დალატი იქნება, ბიჭო? მთელი წლის ნაამაგარია დასაბინაებული. გამცალეს ჩიტებმ, ცოტაც და დავრჩებით ულვინოდ.

- მყავდა ექიმთან, ნემსიც გაუკეთა, მალამოებიც მოგვცა, მეტი რა ვენათ გადამოვიდა კოჭლობს, უფრო მეტად კოჭლობს, ჭამასაც უკლ.

- ავადა დალატი და იმიტომ. მჯერა, ნიკორა არ გვილანებს, მალე გამოივიდა.

ხარმა დაზიანდა თავი დირს დახარა. მარო, ქალაქიდან ხომ არაფერი ისმის, ჩვენები ხომ არ შეგებმიანებიან?

- არა. - ნალვლიანად თქვა ქალმა.

კაცი ცოტა ხანს ჩაფიქრდა, ჯერ მაროს მიაპყრო მზერა, მერე ხარს:

- არისტოსთან გადაგალ, გამოცდილი კაცი, ხომ გაგიგონია - გამოცდილება ქეუის გვირგვინია, დავეკითხებით, იქნება გვირჩიოს რამე.

- ახლა რაღა დროსის შე კაცო, დალამდა.

უმჯობესია დოლით გადმოვიყვანოთ.

- არა, არა, გადადებული საქმე ეშმაკისაა, ტეტუ მაგის სახელს, - პირჯვარი გადაინერა კაცმა. - შენ პატარა ვაშამი მოამზადე.

სუფრასთან ლაპარაკეს სხვა ეშხი და ლაბათი აქეს, უფრო საქმიანი გამოდის. წითელი ღვინოც არ დაგავინედეს, ხომ გახსოვს რა თქვა ექმება, თორი ჭიება წამალიაო.

- დაჯერებულხარ კი ოდესებ ირ ჭიება?

- კაი, ახლა, მარო, - ხელი გადახვია კაცუმა, თან ჩამოშლილი ჭალარა თმა გადაუწინა და სიყვარულით ჩახედა თვალები რა უეყორდებოთ.

- რავა უცხოსავით იქცევი! შემოდი, შეილმევილები მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწვივნენ, ბავშვებთან ვთამაშობ.

- რა მიზეზი და დაგვითხებით გამოისახა?

- ნიკიფორები კარის ლულურ გადაბაზია.

- არისტოსთო გამოიხილო მეწ

პეტრე მარტინიშვილის სახელობის ლიტერატურული კონკურსი

საქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი კავშირი და ისრაელის საერთაშორისო საქველმოქმედო საზოგადოება „გულთა კავშირი“ ქ. თბილისის მერიის მხარდაჭერით აცხადებს კონკურსს ჯემალ აჯიაშვილის სახელობის პრემიაზე წარსადგენად შემდეგ ნომინაციებში:

1. საუკეთესო პოეტური თარგმანი;
2. საუკეთესო პროზაული თარგმანი;
3. საუკეთესო პოეტური ნანარმოები;
4. საუკეთესო პროზაული ნანარმოები;
5. საუკეთესო პილის ავტორი;
6. წლის რჩეული იუბილარი მწერალი.

ისრაელის საერთაშორისო საქველმოქმედო საზოგადოება „გულთა კავშირი“ დააჯილდოვებს ნომინაციაში „ჯემალ აჯიაშვილის თანამედროვეთა შორის ყველაზე წარმატებულ ერთასთანავე“.

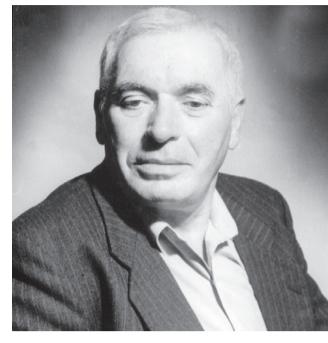
მასალები მიიღება ელექტრონულად 2022 წლის 4 აპრილიდან -

2022 წლის 20 აპრილამდე შემდეგ ელ-მისამართზე:

writersunionofgeorgia@gmail.com (წარმოდგენილ მასალას თან უნდა დაურთოთ თქვენი ავტობიოგრაფია და საკონტაქტო ნომერი).

თქვენ მიერ გამოგზავნილი მასალა არ უნდა აღემატებოდეს: პოეზიაში 5 გვერდს, პროზაში - 20 გვერდს.

ჩვენი საკონტაქტოა - 555 56 44 54

დილარ ივარდავა

ქართულმა სამწერლო ოჯახმა მტკიცნეული დანაბეჭილისი განიცადა.

გარდაიცვალა თვალსაჩინო ქართველი პოეტი დილარ (დილიკო) თომაში ძე ივარდავა.

დილარ ივარდავა თოქქმის 70 წლის განმავლობაში ლიტერატურული ცხოვერების შუაგულში ტრიალებდა და თავისი წვლილიც შექვენდა ქართული მწერლობის განვითარებაში.

დილარ ივარდავა დაიბადა 1940 წლის 28 დეკემბერს ზუგდიდის რაიონის სოფელ ზედა ენერში. საშუალო განათლების მიღების შემდეგ იგი ჩაირცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის უზრნალისტიკის განყოფილების სტუდენტად, რომელიც 1963 წელს დასრულა. მას შემდეგ დილარ ივარდავა აქტიურად თანამშრომლობდა ქართულ ურნალ-გაზეთებში და მუდამ სიკეთისა და სათონების უკეთოლშობილეს იდეალებს მსახურად გვევლინებოდა.

1957 წელს კი ამ შევენიერი შემოქმედის სამწერლო ხელდასხმა შედგა, როდესაც უზრნალ „მნათობში“ დაბეჭდა მისი პირველი ლექსი „დიოსკურია“. ეს საოცრად ტკივილიანი და სევდიანი ლექსი აფხაზეთს ეძლვებოდა, რომელიც ავტორმა ჯერ კიდევ როდის ინინასნარმეტყველა საქართველოს ამ უშვენიერესი და მრავალჭირნახადი კუთხის დღევანდელი ტრაგიული ხევდრი, შეადარა რა ის ზღვაში ორივე მუხლით ჩარჩილ გოლიათს. ლექსმა უმახას სელას გაუძლო და მსოფლიოს ხალხთა 30 ენაზე ითარგმნა.

მას შემდეგ დილარ ივარდავას ნანარმოები - ლექსები, მხატვრული თარგმანები, ეს-სერი სისტემატურად ქვეყნდებოდა ჩვენს სალიტერატურო პერიოდიკაში, გამოდიოდა ცალკე წიგნებად.

საქართველოს მწერალთა კავშირი და „მწერლის გაზეთის“ რედაქცია ღრმა მწუხარებას გამოთქვამენ, რომ გარდაიცვალა ავთანდილი წიგნების დანართები...

მოთა ლეჟავა

და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს

საქართველოს მწერალთა კავშირი და „მწერლის გაზეთის“ რედაქცია ღრმა მწუხარებას გამოთქვამენ, რომ გარდაიცვალა ავთანდილი წიგნების დანართები...

მეთავარი ციცქაშილი

და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს

საქართველოს მწერალთა კავშირი და „მწერლის გაზეთის“ რედაქცია ღრმა მწუხარებას გამოთქვამენ, რომ გარდაიცვალა დავით ტიგინაშვილის მეუღლე

ეკოთვარი დილარული

და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს

საქართველოს მწერალთა კავშირი და „მწერლის გაზეთის“ რედაქცია ღრმა მწუხარებას გამოთქვამენ, რომ გარდაიცვალა გივა შახაზარის მეუღლე

ცუცუ ქოჩაკიძე

და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს

ქართველი მეითხველი მუდამ ინტერესით ხვდებოდა დილარ ივარდავას ისეთ პოეტურ კრებულებს, როგორიცაა „ასე ინ-ყება ლერწმის შრიალი“, „ლარჭემის ხმები“, „ჩუქურთომა ქვაზე“, „უამი“, „თბიპათვე“, „გაფრენილი ციცარი“, „უამი გოდებისა“, „უამი მოხდომისა“, „უამი მწუხრისა“, „ნარმართული ელეგიები“. პოეტის მეგობრები გულის სიღრმემდე შეძრა ამ ბოლო კრებულმა, მარადიული სიყვარულისა და ერთგულების ჰიმნი, რომელიც მან მისი ცხოვრების თანამედროვეთა შორის ყველაზე წარმატებულ ერთასთან.

დილარ ივარდავას სრულ ჰინდავად გასიგრძეგანებული, თუ რა მძიმე, მრუმე ღრუბებით იყარებოდა მისი საესავი საშობოს ცა და მანიც ურყევად, მტკიცედ სწამდა, რომ სამაჩაბლოს მუხა და პიტიუნტის ბზაც სულ მალე ძველებურად ამინიუნთქავდნენ და დაბრუნებდნენ ოდინდელ ლაზარასა და ანდამატს...

დილარ ივარდავას პოზიტის საუკეთესო ნიმუშები ითარგმნა ინგლისურ, გერმანულ, პოლონურ, რუსულ, აზერბაიჯანულ, სომხურ ენებზე. მისი ლექსები შესულია არაერთ ანთოლოგიაში...

დილარ ივარდავას თარგმანებით გაეცნო ქართველი მეითხველი ადამ მიცემიჩის, ალექსანდრ ბლოკის, მიხეილ ლერმონტოვის, ანა ახამტოვას, მარინა ცვეტაევას, ტარას შევჩერნოს, მიკოლა ბაჟანის, პავლო ტიჩინის, იანა კუპალას, ალექსი ლასურიას, პლატონ ბებიას, კოსტა ხეთაგუროვისა და სხვათა შემოქმედებას.

დილარ ივარდავას კალამს ეკუთვნის ძალზე საინტერესო ლიტერატურულ-ბიოგრაფიული ესსეები ვიქტორ ჰიუგოზე, ო. პენრიზე, ერიკ მარია რემარზე, პაბლო ნერუდაზე, ანტონ ჩეხოვზე, ალექსანდრ გრიბოედოვზე, პანს-ქრისტიან ანდრესენზე, მამა-შეილ დიუმებზე...

დილარ ივარდავას მინიჭებული ჰქონდა დავით ალმაგრების, მეტ აბაშიძის, გალავატიონ ტაბიძის სახელმძიმელოს კუმავშირის პრემიები, საერთაშორისო ახალგაზრდული პოზიტის ფესტივალის პირველი პრემია... ქართველ მწერლებს დიდხანს გემას დავით ალმაგრების მინიჭებული პირველი პრემია... ქართველ მწერლება - მშვენიერ შემოქმედი, პირვენება და მამულიშვილი, რომელიც ზეციურ საქართველოში გაჰყენა მოგავალებას და სახურალ-გაზეთებში და მუდამ სიკეთისა და სათონების უკეთოლშობილეს იდეალებს მსახურად გვევლინებოდა.

ქართველ მწერლებს დიდხანს გემას დავით ალმაგრების მინიჭებული ჰქონდა დავით ალმაგრების მინიჭებული პირველი პრემია... ქართველ მწერლება - მშვენიერ შემოქმედი, პირვენება და მამულიშვილი, რომელიც ზეციურ საქართველოში გაჰყენა მოგავალებას და სახურალ-გაზეთებში და მუდამ სიკეთისა და სათონების უკეთოლშობილეს იდეალებს მსახურად გვევლინებოდა.

საქართველოს მწერალთა კავშირი

„ყველას რაიმა აქვს სახსოვანი“

მწერალი დომენტი სოზაშვილი შვილიშვილთან

ნოდარ კობერიძე

ვართ თუ არა მოღალაზე ერი?

ამ მძიმე უამს ვსვამ ამ შეკითხვას, რათა მოვიცილოთ ეგ ერის დამანგრეველი ბაცილა, მტერმა რომ შემოგვიგდო და ჩვენც ავყევით. არ მეგულება ქართველი, რომელსაც გაბარაზებულ გულზე ეგ არ ეთქვას (მათ შორის მეც), მოღალაზე ერი ვართო და ამ „ბარალდების“ გასამაგრებლად მემატიანეს აძვარად ცხელ გულზე ნათქვამს არგუმენტად ვიყენებთ. ის კი არადა, შესანიშნავა ქართველმა მწერალმა ლევან სანიკებრი 309 სირცვილიც გამოქებანა გულჩანწეტით, მე კი, ჩემის მხრივ, მინიჭუმ ერთ დუშინს დავუმატებდი ამ სირცვილითა ჩამონათვალს და მაინც ვიტყვი, არათუ მოღალაზე, არამედ გმირი, მედგარი ერთ გართ, აქამდე რომ მოვიტანეთ თავი და სხვა ჩვენზე მრავალრიცხვობის უკვალი და გაქრნენ. ამიტომ გეაჯებით, დავივინყოთ ეგ გამოთქმა, დავივინყოთ, მტერმა გულუბრყივილებს რომ შემგვატენა, შემოგვტენა იმიტომ, რომ გული გაგვიტყველი გამოთქმა, არ დავნებდეთ, არაფრით არ უნდა დავნებდეთ, არ დავუჯეროთ, არ დავყვეთ მტრის მაგიურ-იდეოლოგიურ იარაღს ჩვენს სალაჩროდ რომ შეუქმნია. მაშ, გამარჯვებით, ქართველნო, მაშ გამარჯვებით!

P.S ამ კაცო